

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 46 (47)

TORONTO, Ontario, 1950 m. LAPKRIČIO (November) mėn. 16 d.

Kaina 10 c.

The Lights of Homeland

Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. C.

Society of Canada.

Authorized as Second Class Mail
Post Office Department, Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Lėdžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija

941 Dundas St. W., Toronto,
Ont. Canada

GYVUOK, LATVIJA!

Paryt viso pasaulio latviai — vargstantieji tėvynėje nors širdyje, o laisvėje gyvenantieji ir iškilingai — švęs Latvijos nepriklausomybės trisdešimt amžių sukaktį. Tiek nedaug laiko, o ir tame tarpe jau 10 ne-laisvės ir vargų metų!

Kai pagaliau žmogus apie nelaimingąsias tautas, net siurbas ima. Kiek pasaulyje neteisės ir cinizmo. Tada, kai skelbiamos žmogaus ir tautų laisvės chartos, kai deklamuojami skambūs žodžiai apie kilniuosius idealus ir teisingumą bei teisę, mažosios tautos patvergiamos ir užmiršamos, šneka apie teises tik pajėgiųjų ar dar nelaimės neišvengusių, o anos nei nebeprisimenamos. Kiek cinizmo parodoma, kai net toks valstybės — grobuonių atstovų Višinskis JTO išdrįsta įteikti rezoliuciją, kurioje savų interesų priedangiai pradžioje deklaruojama, kad "visos tautos turi lygias teises gyventi laisvos ir nepriklausomos". Ir ar atsirastis nors vienas atstovas 60 valstybių, kuris diskusijoje dėl tos rezoliucijos paklaus, o kaip gi su tomis tautomis, kurių laisvė ir nepriklausomybė sutrypta, kurios kenčia ir amžinai neviltingai jau eilę metų?

Ar atsirastis, kas pasakyti Sovietų Sąjungos atstovui visą tiesą pasaulio valstybių akivaizdoje, kas primintų visos jos politikos dviveidiską cinizmą ir parklaušty, o kaip su Pabaltijū — su Lietuva, Latvija, Estija, kaip su dešimtimis kitų pavergtųjų tautų? Ar jos jau neturi teisės gyventi laisvos, jei dusta po grobionės letena? Ar jos jau ne tautos?

Mes esame beveik tikri, kad pasaulio valstybės savo dėmesį nukreips į rezoliucijos punktus, kuriais taikoma palieti jų interesus, bet į principinę, į moralinę pusę neatkreips jokio dėmesio. Ir joms tai bus tik suprantamas žaisliukas, diplomatinė manierų formulė. O mes juk dar norime tikėti į principus ir bojame šūkių. O kiek jų boja, kaip juos graibsto kenčiantieji tenai mąbistų priespaudoje. Jais guodžiasi, nors žino, kad išsigelbėjimas ne tuose šūkiuose ir ne deklamacijose.

Ir latviai žino, kad ne deklamacijos ir šūkių juos išgelbės ir laisvę bei nepriklausomybę grąžins, bet realūs politinių interesų veiksniai. Žino, kad šitai kelyje pati tauta, jos nusistatymas bus pagrindinis veiksnys. Nes laisvės ir nepriklausomybės niekas niekam nedovanoja. Ją reikia pasiimti — pasiimti perinanant per ugnį ir dyglius, kruvinu veidu ir sudraskytomis drabužiais. Pasiimti, žinoma, galima ne kiekvienu momentu, bet jo išlankus ir jam pasiruošus.

Vargu ar kas kitas geriau gali suprasti nūdien kenčiantį latvių kaip mes lietuviai. Mes maždaug kartu pradėjome nepriklausomą gyvenimo laikotarpį, pradėjome kartu, tuose pačiuose pavojuose, su taip pat menkomis įėjomis, pradėjome vieni kitus remdami, o vėliau džiaugiamiesi vieni kitų atsileikimais ir planuodami vis glaudesnę ir

glaudesnę ateitį. Kartu mus ir bėdos ištiko. Kartu buvo sutryptas mūsų tautų nepriklausomybės, kartu mūsų broliai tremiami į žiaurųjį Sibirą, kartu pergyvenome karą — sutiktą pa-našiomis viltimis ir baigtą skaudžiais nusivylimais. Niekas kitas to taip gerai nesupranta, niekas taip neperpras mūsų — vienių ir kitų, — kaip mes patys.

Mus su latviais riša ne vien biologinė kilmė ir giminingos kultūrinės šaknys, bet ir bendras likimas. Ypač pastarųjų dešimtmėčių, o dar labiau dabarties rūpesčiai. Dėl to tai lie-tuvis geriausia supras latvių priešiingą. Mes visi žinome, kad mūsų likimas surištas ne tik dabarties įvykių, bet žino-me, kad jis ir ateityje bus daug glaudžiau surištas net negu bu-vo nepriklausomo gyvenimo laikotarpyje.

Latvija nemirė, Latvija ir ne-miega. Ji taip pat kovoja ir sa-vo širdyje puoselėja viltį bei ryžtą. Ji stosis. Stosis kartu su Lietuva! Gal kartu ir su dau-geliu kitų pavergtųjų tautų, bet su Lietuva tikrai kartu. Jų likimas neatskiriamas. Dolinantis rytų Europą, Hitleris buvo privertęs Stalingą juodvi peršalti, bet nu-galėjo geležinė interesus logika ir jos buvo sujungtos tam pa-čiam kančių keliui. Jos kartu ir bren-da kraujo ir asarų klanais, kartu ir išbrisi.

Išbrisi kartu. Bet, atsiminkim, ne tam, kad eitų kiekviena sa-vois keliais. Išbrisi bendram ke-liui. Dėl to tai tam jau dabar rei-ktų gyvian ruoštis. Juk visi ži-nome, tad ir diskusijos nereika-lingos. Reikalinga tik vykdyti — imtis konkrečių bendravimo žy-gių. Jei latvis ir lietuvis susitike turi tiek daug ką vienas kitam pasakyti, taip gerai vienas kito pergyvenimus supranta, tad kodėl jie negalėtų ir masiškai bendrauti? Gal tai dar neįprosta-ta, savų reikalų kamuojamiems ir gyvenimo užuoliams bėda-liams gal nebeužtenka laiko, gal sunku susiburti, tačiau ypa-tingos progos — pav., tokios kaip vienos kurios tautos di-džiosios šventės — būtų pakam-amos veiksnys ir antriesiems.

Kai latviai suspaustomis šir-dimis mini savo nepriklausomybės paskelbimo dieną, kiekvienas lietuvis jiems taria: — Kol gyvi latviai, gyva ir Latvija! Nors dar ir pačiuose, bet gyva.

Latviai, tik ištvermės ir ryžto! Jūsų šventųjų teisių jokie pa-saulio tirtonai nesuaužys. Bal-tijos putų pakrančių Latvija iš-tvėrė amžius, ištvers ir šią siau-bingąją naktį. Juk tikim, kad tai ne šiaurės pašvaistė, bet lais-vės triumfo žarės brėkšta!

Gyvuok, Latvija!

Kanados ginklai išplaukė į Olandiją

Iš pažadėtus Europai paremti \$300.000.000 sumos Kanada pirmąją dovaną paskyrė Olan-dijai, kurios vienos divizijos ap-ginklavimui paskirta ginklų už \$50.000.000. Lapkričio 15 d. iš Montrealio išsiųstas pirmos transportas su tais ginklais. Se-kantis išplauks po mėnesio ir iki metų pabaigos visi tos divizijos ginklai bus jau vietoje. Iš tran-

Memorandumas apie pavergtųjų tautų kančias

Vašingtone įsikūręs Vidurio Europos krikščionių demokratų komitetas lapkričio 7 d. kančėsi JTO būstinėje, buvo priimtas gen. sekretoriaus pavaduotojo Benjamin Cohen ir įteikė gene-raliniam sekretoriui Trygve Lie adresuotą memorandumą, pa-remdami jį dar žodžiu, apie so-vietų pavergtųjų tautų kančias.

Memorandumas su priedais išdalintas spaudos atstovams

Susisaurina eksportą už geležinės uždangos

Britų, JAV ir Prancūzų atsto-vai pasirašę susitarimą suma-žinti eksportą už geležinės už-dangos. Tai vaisius trijų užsienio ministerių principinio susi-tarimo, padaryto Naujorke da-r rugsėjo mėnesį. Londone per kelias savaites taikovo smul-kiai aptarta ir dokumente sura-šyta. Yra sutarta, kokių gami-nių ir kokių žaliavų neeksport-uos visi kraštai. Beabejo tai ka-rinės medžiagos.

Jugoslavijų remis

Prieš porą mėnesių Jugosla-vija kreipėsi į JAV ir D. Britani-ją prašydama pagalbos. Pa-galiau tos nutarė duoti. JAV — rymaisto, o D. Britanija — kitų

ir laikuriems diplomatomams — delegacijų JTO nariams.

Memorandumą pasirašė ko-miteto pirmininkas Pranas Vai-nauskas, Slavėnų kr. d. p. var-du — Miha Krek, lietuvių — Kazys Pakštas, lenkų — Karol Popiel, čekoslovakų Adolf Pro-chaska, vengrų — Laszlo Varga ir komiteto sekretorius — Konrad Sieniewicz.

Kanados ir JAV gamyba derinama

Spalio mėn. susitarimas dėl įvedimo prekių bei žaliavų kon-trolės, atrodo, Kanados nenori-mas vykdyti, tad padarytas naujas susitarimas, pagal kurį karo medžiagos gamintojai įmonės sau reikalingų medžia-gų gali pirkti betkuriame kraš-te. Kanada vietoj kontrolės nu-statė tik karinės gamybos pir-menybę prieš kitus užsakymus.

JTO pajėgos Korėjoje

Beabejo didžiausią našos dalį Korėjoje neša JAV. Šiaurės vakarų Korėjoje operuoja 1 "kavalerijos" ir 24 bei 2 pėstininkų divizijos, o marinių ir 7-oji pėstininkų divizijos kaunasi Š. rytuose. Be to, kaunasi JAV aviacija ir laivynas, kuris taip pat ant savo pečių neša visą transporto našą.

D. Britanija be laivyno čia tu-ri keletą batalijonų pėstininkų, kurie kaunasi greta JAV 24-tos divizijos, o savarankiška bri-gada dar tebėra centrinėje Ko-rėjoje, į kovas neįsijungusi. Fū-nadiečių be laivyno ir eskadri-lės lėktuvų tėra tik laukiamos brigados ūkio dalis, kuri kovose nedalyvauja. Australai yra at-stovaujami oro eskadros, poros karo laivų ir vieno batalijono pėstininkų, kurie kaunasi kartu su britais prie Čongčou upės. Dar laukiama atvykstant 4000 savanorių. 5000 gerai apgink-luotų turkų yra įjungti į prieš-partizanines operacijas centrinėje Korėjoje. Keliu apsaugą nuo partizanų puolimų atlieka ir filipiniečių pulkas. Tailando pulkas taip pat šiom operaci-jom skirtas.

Be to, Korėjos kare dar daly-vauja Prancūzų, Olandų ir N. Zelandijos laivų, o švedai at-stovaujami sanitarinės tarny-bos — gydytojų ir seserų.

Specialioji brigada išvyksia

Šiomis dienomis iš Kanados karinių stovyklų 22 traukiniai

sporto įžymybių minimi spe-cialūs ginklai prieš šarvuotus. Kol šitos divizijos ginklų per-gabenimas nebus baigtas, Ka-nada kitų dovanojamų ginklų nesųskanti. O prašančių yra: Italija, Belgija, ir vėl Olandija. — OTAVA. — Italijos štabo viršininkas gen. E. Marras lap-kričio 1 Od. atvyko į Kanadą. Jis atvyko prašyti ginklų.

SAVAITĖS APŽVALGA

Kinijos laikysena — didžioji mįslė

Kom. Kinijai įsikišus į Ko-rėjos karo veiksmus, pasaulinio karo grėsmė visu aštrumu pakl-bo virš mūsų žemės rutulio. Gen. MacArthuras gana atsar-giais ir diplomatiškai žodžiais pasibeldė į Saugumo Tarybos duris: kiniečiai pajudėjo...

JTO atsidadė labai nemalo-nioje situacijoje. Jos prestižas įq vertė imtis skubios akcijos Kinijos komunistų intervencijai sutabdyti. Tačiau buvo pakankamai aišku, kad kiekvienas aštresnis žingsnis, nukreiptas prieš Kinijos komunistus, gali išsukti trečiąją pasaulinį karą, o JTO diplomatai vis dar nenori, ir neatmezgamą mązgą su-snarpliotas pasaulio problemas tikėdamiesi išrūti taikui būdu. Todėl imtasi visų atsargumo priemonių, kad ir ožka liktų sveika ir kopūstas būtų nepa-lystas. Savo šalta laikysena JTO atstovai kiniečiams sutei-kė galimybę pasitraukti iš Ko-rėjos karo lauko ir tuo būdu likviduoti šį taip nemalonų in-cidentą, kuris galėtų nuversti nuo kojų visą JTO. Amerikie-čiai, nors ir labai nenorėdami, turėjo imtis iniciatyvos. Gana santūriai jie Saugumo Taryboje apkaltino Kiniją įsikišimui į Ko-rėjos karą ir pareikalavo, kad tuojau būtų sustabdytas pagal-bos teikimas Korėjos komunistams. Didž. Britanija tuojau pa-siūlė kompromisą: rezoliuciją — pakviesti į Saugumo Tarybą komunistinės Kinijos atstovus apklausišimui. Jos sumany-mui pritarė Sovietų Sąjunga, Prancūzija, Ekvadoras, Indija, Jugoslavija ir Norvegija su JAV. Tuo būdu buvo laimėta bran-

gaus laiko: gal būt, Kinijos ko-munistai apsigalvos ir pasi-trauks, kol dar nevelu. Dėl visa ko amerikiečiai pagrasino su-bombarduoti garsiąją elektros jėgainę, kurios energija dau-giau naudojasi Mandžiūrijos pramonė ir sovietinio Sibiro uostai, negu pati Korėja...

Gen. MacArthuras, žinoma, negalėjo apsiriboti vien tikta diplomatinė veikla. Jis komunistams dar kartą pademonstravo kq reikią JAV aviacija, į ope-racijos mesdamas per tūkstantį lėktuvų. Koncentruotais puolimais nuo žemės paviršiaus bu-vo nušluotas Sinuiji miestas — pagrindinis tiekimo centras ko-vojančioms Korėjos komunis-tams ir kiniečių "savanorių" da-liniam. Beveik visi Yalu upės tiltai išlėkė į padanges. Komun-istų kariuomenės tiekimas at-sidūrė prieš sunkią problemą. Kiniečiai pradėjo netikėtą ir ne-lauktą atsitraukimą. Tas pasi-traukimas šiandien ir yra di-džioji komunistinės Kinijos mįs-lė. Argi Kinija būtų nutarusi pasinaudoti JTO jai suteikta ga-limybe — išsinešinti iš Ko-rėjos? O gal tai tik paprastas ka-riuomenės pergrupavimas. Ka-dangi MacArthur nuo didesnio puolimo taip pat susilaiko, tai praeitą savaitę kovos buvo ap-rimę, daugely vietų su priešu nebuvo slyčio.

JTO plenumo ir Saugumo Ta-ryboje beabejo bus dar linksmų scenų, nes kom. Kinija savo de-legaciją prisiuntė, bet kartu pra-nė, kad jos delegacija vyksta-tanti ne pasiaiškinti dėl Kini-jos įsikišimo Korėjoje, bet išai-škinti JAV imperialistinį įsikiši-mą į Formozos reikalą.

Ginklavimosi mašina pradeda veikti

Naujasis JAV gynybos sekre-torius gen. Marshall jau ruošia ketverių metų ginklavimosi programą, kurios pagrindinis tikslas yra atstatyti karinę JAV galybę ir taipogi aprūpinti ginklais visus JAV sąjunginai-kus. Kalbėdamas Prekybos de-partamento Patariamąjojo Biznio Tarybos jis dar negalėjo kon-krečiai pareikšti, kiek toji gink-lavimosi programa atsilieps ci-vilinių gėrybių produkcijai. Ta-čiau reporteriai jau patyrė, kad prekybos sekretorius Charles Sawyer pareikalavo plieno pramonę pakelti daugiau negu 9.500.000 tonų. Tautinės Produk-

cijos administratorius H. Wil-liam Harrison rūpinasi padidin-ti ne tik plieno, bet ir aliumini-jaus produkciją. Fabrikų savi-ninkai nenori, kad vyriausybė įvestų kainų ir alų kontrolę. Tačiau, jeigu ginklavimosi rei-kalams tektų išleisti virš 30 bi-lijonų dolerių į metus, be kont-rolės būtų sunkoka išsiversti.

Pagal ginklavimosi progra-mos susitarimus jau nuimti varžtai Kanados ir JAV žalia-vių apskaitimui. JAV gali duoti užsakymus Kanados fabrikams ir, jei yra reikalingas, Kanados fabrikai jiems turi teikti pirmę-nybę.

likė yra kiekviena valstybė, ku-ri paskelbia karą ar įsiveržia į kitą kraštą karo nepaskelbusi arba puola iš oro, iš jūros ar pradeda blokadą. Tai negalį būti paremiama kito krašto at-silikimu ar administratyvinėm ydom. Karinių operacijų prieš kurį kraštą negalima remti po-žeidimu tarptautinių sutarčių ar nutraukimu diplomatinių bei ūkinių santykių arba ten nau-dojamom religinio ir nereliginio

gyvenimo priemonėm.

Beabejo čia surašyta viskas, kas galėtų pasmerkti betkokį įsiveržimą į Sovietų Sąjungą ar kitus komunistinius kraštus. Bet Kinijos įsikišimas į Korėjos karą galėtų būti pagal įq taip pat pasmerktas. Višinskis su sa-vo štabu ten daug ką sugalvo-jo, net tai, kad kiekviena tauta turi teisės gyventi nepriklaus-o-ma. Kažin ar atsirastis, kas pa-klaustų: ar ir Lietuva?

Vokietijos apginklavimo klausimas sunkus

Lankydamasis Kanadoje bri-tų krašto apsaugos min. Shin-well Montrealio Windsor Hotel kalboje pareiškė, kad Europos stipriųjų pajėgų be vokiečių ne-galima suorganizuoti ir jis tikis, kad jie ten dalyvaus. Dabar dar nepakankamai toli toje sri-tyje pažengta.

Kanados kr. apsaugos minis-teris pareiškė, kad vokiečių pa-naudojimo Europos gynyrai klausimas dabar esanti sun-

klusiausia problema, bet jis tikis, kad per sekantias savaites iš-eitis būsianti rasta.

Šis klausimas dabar visur centrinis. Jis ir Otavoje buvo aptartas su ten atsilankiusiu Prancūzų krašto apsaugos min. Moch, jis bus svarstomas netru-kus įvykstančioje Atlanto pakto valstybių konferencijoje — krašto apsaugos ministerių Lon-done ir užsienų r. ministerių Briuselyje gruodžio mėn.

Kongreso rinkimai JAV

Tuo pačiu metu, kada viso pasaulio akys buvo nukreiptos į kiniečių intervenciją Korėjoje, JAV piliečiai ėjo prie urnų, rinkdami atstovus į senato ir atsto-vų rūmus. Savo balsus atida-vė 40 milijonų amerikiečių. De-mokratų partija tikėjosi laimėti rinkimus, bet juos laimėjo tik per plauką. Senate, kur kas dveji metai renkamas vienas trečdalis, dabar santykis yra 49:47 demokratų naudai. Taigi, jie turės tik dviejų balsų per-svarą. Atstovų rūmuose dema-kratai turėjo 88 atstovų persva-rą. Dabar ji sumažėjo iki 32. Demokratai nesitikėjo tokio smūgio. Respublikonų partija, kaip matome, vėl atgauna pra-rastą svorį. Kaltę dėl savo ši-jončių pozicijų demokratai ver-čia Korėjos karui. 1952 m. įvyk-siančiuose prezidento rinkimuo-se demokratai gali išleisti iš sa-vo rankų ir Baltuosius Rūmus. Praleimėjusių senatorių tarpe yra ir Scott Lucas, kuris ne kar-tą yra parodęs didelių simpati-jų lietuvių reikalams.

Vokietijos apginklavimas

Atlanto Pakto ministeriai vis dar negali susitarti dėl Vokiet-ijos kariuomenės atkūrimo. Tuo reikalu dabar vyksta pasitari-mai Londone, Paryžiuje ir Va-šingtone, kur diplomatai mėgi-na išlyginti amerikiečių ir fran-cūzų nuomonių skirtumus.

Prancūzai griežčiau būs priversti kapituliuoti ir nusileisti amerikiečių pasiūlymams, at-sisakydami jungtinės kariuome-nės, kuri priklausytų Suvien-ytos Europos gynybos ministe-riui. Vokietija negali būti palik-ta nuošaliai. Sprendimo reikė-tų laukti sekantįjį dviejų sa-vačių laikotarpį.

Tuo tarpu, kol prancūzai tūpčioja vietoje, stabdymai vi-są Atlanto p. tautų apginklavi-mą, Jugoslavijos vyriausio ka-riuomenės štabo viršininkos gen. Kotcha Popovitch alia-muoja vakariečius apie inten-syvų ginklavimąsi Bulgarijoje, Rumunijoje ir Vengrijoje. 1946 m. Paryžiaus konferencijoje tai-kos sutartimi šioms kraštams buvo leisti tik riboti kariuome-nės vieniai. Dabar gi kariuome-nės skaičius šiose trijose sateli-tinėse sovietų valstybėse jau du kartus yra peržengęs Pary-žiaus konferencijos nustatytus skaitmenis. ... Vadinas, Prancū-zija tūpčioja bijodama Vokiet-ijos atgimstančio militarizmo, o pavojus kyla iš už anapus ge-ležinės uždangos.

Tibeto dienos suskaičytos

Kol JTO derėjosi Saugumo Taryboje ir plenumo, teškoda-mos priemonių pažaboti agre-soriams, komunistinė Kinija įs-veržė į Tibetą. Niekas Tibetui pagalbos nesuteikė. Indija, ku-ri savo laiką glostė Mao Tse-tungą, dabar jau spėjo persio-rientuoti šimtą nuosmčių. Jos ministeris Sardar Vallabhbhai Patel įspėjo Indijos tautą būti pasiruošusių sutikti komunistų invaziją.

Tuo tarpu komunistinė Kinija Tibetui pasiūlė autonomiją, re-zervuodama sau teisę kontro-liuoti gynybą, užsienio reikalus ir susisiekimą. Apie Dalai La-mos, penkiolikmečio Tibeto val-dovo likimą, nėra tikslesnių žinių.

Gretimoje Nepal karalystėje, kuri randasi tarp šiaurinės In-dijos ir Tibeto, buvo pravaistas perversmas, į sostą pasodinant trejų metų kūdikį. Taigi, ir čia Kinijos komunistams bus atda-ras durys į Indijos pasienį.

Vyt. Kostyša.

Tėviškos žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Redakcinis Kolektyvas

Redaktorius Dr. A. Šapoka

Laidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje \$3, JAV — \$3 amerikoniški, Australijoje, Pietu Amerikoje ir kitur — \$4 amerikoniški, pusei metu — Kanadoje \$2, visur kitur \$2,50. Atskiras nr. 10 ct.

Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Telefonas AD 4265

Dvejopi žmonės

Vienas kraujo lašas būt tave nuplovęs, bet varge jo vieno tu pasigiedai — nors stiprybę sėmėi iš didžios senovės, liko netesėti mūsų pažadai...

J. Aistis.

KIEKVIENA tremtis savo esmę yra dramatiškas.

Ne entuziazmo ir ne pigaus optimizmo lydimi atsiskyrėme su savo Tėvyne ir artimaisiais. Visi jautėme ir žinojome, kad mūsų laukia sunki ir nežinoma rytdiena. Patys didieji optimistai, nors ir stengėsi išprasašauti greitą grįžimo valandą, su laiku apsiriko ir apsinėšė tremties kasdienybės dulkėmis.

Skirdamiesi su savo Tėvyne, žadėjome nenuleisdami rankų dirbti dėl jos laisvės ir nepriklausomybės. Karo dienomis ir ginklams nutilus su džiaugsmu sveikinome kiekvieną sutiktą lietuvių, matydami jame dalelę Lietuvos.

Laikui bėgant, ypač atėjus emigracijos laikotarpiui, šitas sentimentas dingo. Kai kas pradėjo aukščiausiai statyti savo įsikūrimą, kai kas ėmė įieškoti šiltos gūžtos, o kai kurie pasidarė tiesiog nesukalbami bendro darbo baruose.

Beveik kiekvienoje vietoje turime vieną kitą, kuris niekur netelpa ir niekuo nesitenkina. Turime, be abejoj, ir tokių, kurie toliau įieško kelių į bendrą su gyvenimą.

Kodėl tokie dvejoji žmonės? Ar jie nėra tos pačios kenčiančios Lietuvos vaikai?

1 — — —

TOKIŲ minčių apniktas, išsirengiau savaitgalio kelionei.

Kurį laiką teko būti lietuvių surengtoje šventėje, kur šalia šeiminių sukinėjosi ir daugybė svečių. Ant kojų atsistojo visa vyrų stovykla, tikrai vienas pagyvenęs vyras neatsilankė nei lietuvių pamaldose, nei meninėje programoje.

O taip, jis išėjo į kiemą, jis ir kelius žodžius pratarė. Tačiau jo žodžiai buvo pilni ir pilni pagiežos. Kam? Gi lietuvių veiklai, jų darbams. Tie, kurie buvo jo piktai pakalbinti, nieko kito neturėjo pasakyti, kaip partiti pasigdyti nervus ligoninėje...

Ta proga atsiršo ir kitų liežuvių. Vienas papasakojo išsąjonišką istoriją apie buvusį žmogų, kuris šiuo metu ar namus lankydamas, ar susirinkimuose dalyvaudamas randa progos basilius į tekinius kaitioli.

— Įsivaizduokite, — po ino įsikarščiavęs, — tas žmogus ne tik kad neskaidrina tvankios mūsų atmosferos, bet, priešingai, dar ją audrina.

— Ak, perdedi sveikas! — pertarė jį kitas.

— Perdedul! — nenusileido pirmasis. — Argi nežinai, kad jis tartum planingai ardo lietuvių tarpusavį sugyvenimą ir kaip galėdamas braunasi į vadovaujamą vietą, kad pasakum erzinantį žmogus? Pas jį ir laikraščius gausi. Ir ne bet kurių — komunistinių.

Tikrai, tokių žmonių esama. Nedaug, nekažin kiek, bet esama. Ir ne vienoje vietoje. Juk nereta proga susitikti kokį įkalbingą vyrą, kuris per vieną valandą spėja visus veiklos

žmones ne tik sukritikuoti, bet ir suniektinti.

Tada man pasitaikė gera proga paklausti, ką anas piktų pagiežos žodžių žmogus grįžęs iš darbo veikia.

— O ką jis veiks? Gulinėja lovoje arba po karčiamas lاندzioja! — išgirdau trumpą ir taiklų atsaką.

Be abejo, gulinėjimas lovoje ir smuklių lankymas nesiderina su tremtinių veikla. Dar daugiau: su tremtinių veikla nesiderina ir namų lankymas, juodinant dirbančius visuomeninį darbą. Juk tiesa yra paprasta: aiški: kas skaldo saujelę žmonių, tas ardo ne tik sugyvenimą, bet ir organizuotą veiklą.

2 — — —

LIETUVIŲ, šventės metu susidūriau su kitu žmogumi.

Sužinojau, kad jis lietuvių organizacijų hierarchijoje užima nekasdienį postą; pastebėjau, kad kiekviena proga į jį kreipiasi tai vienas, tai kitas pažįstamas patarimo. O ir Lietuvoje jis buvo neeilinis ir valdė ne paprastą darbininko duoną.

Atsirado gera proga jį aplankyti.

Važiavome abu miestu, pasakojant atsikūrimą užmiesčio plente. Iš jo pasukome į vieškelį ir netrukus buvome mažučiam kaimo, o vėliau net vienišame kiemyje.

Viename ūkyje sustojome. Kreivais laiptais nusivedė mane į mažą, baltai dažytą kambarėlį. Langas mažutis, lona, viena kėdė, mažutis stalas ir dvi didelės lentynos knygų.

— Ar neuždustate čia? — stebėdamasis paklausiau.

— Ar tarp tų knygų? — juokdamasis paklausė.

Supratau jį: jo specialybės knygos po dienos darbą negalėjo leisti nuobodžiauti.

— O ar nepasileidote žmonių?

— Žmonių, klausiate? — ir po valandėlės atsakė: — Nel Persivalgiau jų įvairiose stovyklose. Dabar galiu pasilsėti.

Geras, tačiau jo poilsis: nėra, pasirodė, tos savaitės, kad kur nors visuomeniniais reikalais neišvyktų. Beveik nėra nė vieno lietuviško laikraščio numerio, kad jame ko nors jo nebūtų.

O apie ką jis kalbėjo? Apie visuomeninę veiklą, apie priemones nesantaiskos išvengti, apie nuveiktus darbus.

Paskum parodė savo darbus su kastuvu rankoje: kiemą, sodą, daržą, gėlyną... Visur žymu kruopštumas, darbštumas, net smulkmeniškumas atidumas.

— O į karčiamą užsukate kada? — dėl viso ko juokaudamas paklausiau.

Tačiau jis nieko neatsakė, tik numopo ranka: taip, apie tai neverta kalbėti.

* * *

Gera poetas sako: liko netesėti mūsų pažadai... Kokie tie pažadai? Labai paprasti ir žmoniški:

Kominformo taktika

Niekas už sovietus geriau neįstudijavo karo strategijos. Niekas gen. von Clausewitz. Jis padarė milžinišką įspūdį Leniniui, o Stalinas abiejų mintis pasisavino. Clausewitz rašo: "Nuagėlėtojas visuomet yra taikos mylėtojas". Tokiuo taikos mylėtoju sovietai tapo dar prieš Korėjos įvykius. Sovietai nūdien kalba apie "mir" — taiką, puseleimi turėti "mir" — pasaulį.

Sovietams nepavyko žaisti Korėjoje. Tačiau negalima neįvertinti Lenino minties, kurią Stalinas parafrazuavo: "Strategijos esmė yra laimėti laiką, prieš jėgas skaldyti, o vėliau sutelkti pajėga pradėti ofensyvą".

Ši tezė ypač tinka dabartiniam metui. Korėjoje sovietai veik pradėję nemaža reikalingų žaliavų staiga metasi į taikos piršlybas. Visiškai JTO parkeičia toną pereidamas į politinę defensyvą, priešdamas suvyvenimą, taiką, nusiginklavimą didžiųjų derybomis laiko užgesimą ir priešingų ideologijų sugyvenimą.

Molotov tuo pat metu, Prahoj, Albanijoj, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Vengrijoje ir Rytų Vokietijoje "atstovams" pareiškia, kad turi būti sukurta "demokratinė, suvereni, taiką mylinti visos Vokietijos vyriausybė". Ten paskelbtos keturios tezės tačiau nerado Dean Acheson pritrimo. Vargu jį ras ir Maskvos pasipiršimas trijų galybių ambaadoriams.

O kiek anksti, viduryje rugsėjo, kominformas įsako Hošimin pradėti ofensyvą Vietnamo, Indokinijos srityje. Netrukus pajudėjo paruošti raudonosios Kinijos daliniai, kurių tarpe buvo apšči Kinijoje karškai paruošti vietnamiečiai. Jiems pasiekus Saigoną būtų užkirstas kelias išvežti dabar taip branginamą gumos žaliavą. Ten komunistams įsigalėjus būtų neabejotina jų įtaka Burmoje, Tailandoje — Siame, Indonezijoje ir net Indijoje, kai ten daugumoje tų kraštų dabar vyksta pilietiniai karai.

Karinis pasiruošimas

Sovietai ir prie jų prisiliedinti nepasitiki vien progomis. Kiekvienas politinis ir karinis jų žingsnis yra gerai apgalvotas ir jam iš anksto pasiruošama. Taip daroma ir Indokinijoje. Pirmiausia Hošimin, Maskvos auklėtinis, komunistų vadas Indokinijoje, šiais metais sulaukė bolševikinio pasaulio pripažinimo. Po to, netrukus, jis sudarė sutartį su Peipingo vyriausybe, kad pastaroji nuolat karškai ruošytų 40.000 vietnamiečių. Paruoštų juos visų ginklų rūšių karui.

Sovietai talkininkauja ne vien apmokydami bet ir ginklus siųsdami. Jų parama pravartų ypač spalio mėn. išsiplėtusiam kare. Apie 100.000 gerai paruoštų vietnamiečių, talkininkaujant vietiniams partizanams, pradėjo išstumti prancūzus, kurių esą 150.000 karių, išblaškyti visoje Indokinijoje. Jau ne kartą pranešta apie prancūzų pasitraukimą ir jų apsupimus, nors ir vietinių indokiniečių parama siekia 150.000. Spar

vieningas darbas ir kova dėl Lietuvos laisvės; darni veikla ir susiklausymas, neskiriant nei sūnų, nei posūnių.

Šiandien niekas nereikalauja mūsų kraujo. Užtenka gerų norų ir truputį atsidėjimo, nekovoiant dėl pirmos vietos. Pilki, bet sąžiningai darbininkai visur labiausiai vertinami.

J. Kuzmickis.

Karo žaizdras Indokinijoje

GEDIMINAS GALVA.

Mo mėn. prasidėjo, 6 sausio mėnesiai matyti, bus panaudojami didžiuliai ofensyvai, kad iš viso Vietnamo nuo Hanoi ligi Saigon, būtų prancūzai išstumti. Prancūzai, atsidūrę beviltiškoje padėtyje, žaukliai amerikiečių pagalbos. JAV pažadėjo remti ginklais ir tik pasibaigus karui Korėjoje siųsti karinius dalinius. Ar JTO vėl įsijungs naujame kare? Abejotina, nes Azijos tautoms yra pabodęs europinis kolonializmas. Ta mintis yra nepopuliari iki viso Indokinija nebus paskelbta nepriklausoma.

Amerikiečiai, puoselėję mintį paskubomis užimti Korėją, greičiausia ten įstigs visi sibiriniai žemai. Sovietų sprausminiai lėktuvai, kiniečių divizijos toms viltingis sparnus apkarpe. Kai XI. 2 amerikiečiai pasitraukė Korėjoje 50 mylių, Indokinijoje komunistai pradėjo nepaprastai puliti prancūzus.

Sovietų sprausminiai lėktuvai nutupia Mandžiūrijoje. Užtikta Korėjos fronte 6 divizijos kiniečių. Tačiau tas skaičius gali greitai padidėti. Raudonosios Kinijos oficialūs atstovai ne kartą pareiškė, kad prieš JAV imperializmą reikia betkur Azijoje kovoti. Hošimin pastaraisiais kariniais manevrais ir siekia raudonąją Kiniją įtraukti Indokinijos karan.

Indokinijoje, kaip ir Kinijoje, komunistai slenka Vietnamo pajūriu, kad vėliau keliais smūgiais užėmus Laos ir Kambodžos sritį.

ANGELLOS CALOMIRIS ISTORIJA

FBI seka JAV komunistus

(Tęsinys iš praeito nr.)

PRIMAMA Į KOMUNISTŲ PARTIJĄ

Dr. Lilla parodė didelį susidomėjimą Calomiris praeitimi. Jai ypač patiko kai kurie pastarosios gyvenime pasireiškę sunkumai, kaip, pavyzdžiui, mokslo vakarais iš kuklios algos išieklų. Lilla pagaliau net atvirai prisipažino Angellai, kad esanti komunistė, nes tikinti visų žmonių broliškumu, aukštesniu pragyvenimo standartu. Tuojau pat užvedė kalbą apie prispaustųjų masių teises. Tačiau jau iš jos žodžių Angellai buvo aišku, kad ji, Lilla, savęs nepriskiria prie tų pamiekinųjų masių, ji tik šneka, laikydamasi nuošaliai, kaip socialogė.

Kada Calomiris paklausė ją, kaip komunistas ateis į JAV ir ar naujajame režime ji galės būti fotografe, dr. Lilla išdėdžiai atžėrė: — Šiuos dalykus suprasi vėliau, kada atsivers tavo akys...

Gretiesniam "akių atvėrimui" Calomiris buvo nuvesta į komunistų partijos skyrių "auklėjimo" pobūdžio susirinkimą. Kambaryje čia buvo pristatyta didelių stalių, o ant sienos kambojo milžiniškas iš Sovietų Sąjungos importuotas Stalino portretas. Dr. Lilla, vaikščiodama tarp susirinkusiųjų, už penkioliką dolerių stulė mažosios Lenino biblijos naują raštą laidą. Pasirodo, ji buvo šio skyriaus organizatorė, o partija tuo laiku vystė didelę propagandą naujiems nariams priimti. Tam buvo skirtas ir šis susirinkimas. Tuo būdu Angella be jokių sunkumų pateko į partijos kandidatų kategoriją. Jau tuoj po susirinkimo dr. Lilla paklausė jos, ar ji nenori įstoti į komunistų partiją.

Egzekutyvinės komisijos atstovai sekantį dieną vieno partiečio privačiame bute pravedė Angellos "screeningą". Dr. Lilla pavardę "Calomiris" pa

Padalinta Indokinija

Indokinijos gyventojų skaičius siekia 25 mil. Vietnamos — ryžių aruodas ir kaučuko žaliavų vienas gamybos centras. Turis 21 mil. gyv. Pilietiniam karui vesti yra ideali sritis. Europiečiams slygos nepakeliamos: karštis, malarija, apstypė tigrų ir kitų žvėrių sunkina karą. Liūčių metu pilietinis karas buvo sustojęs. Dabartinio sausros metu pradžioje komunistai, apsiginklavę amerikoniškais ginklais — šautuvais, šarvuotais, kamuolėmis, — pradėjo nebuvusio masto puolimą. Tie ginklai ten atsirado praėjusio karo metu, duoti nacionalistams kovoti prieš jpnus.

Tame kare, nuo 1946 m. prancūzai išleido apie 2 bil. dolerių ir neteko 20.000 karių. Jie nori betkuria kaina Indokinijoje likti dėl jos turty. Prancūzai Vietnamą įkūrė imperiją ir sostan įsodino Baadai. Nei jis, nei kitų sričių valdovai, pripažinti vakariečių, sostet negalės tvirti prancūzų kariams iš krašto pasitraukus.

Kremlius turi dar svarbesnių polėkių, nei Indokinijos geopolitinė padėtis nepalygintina Korėjai. Indokinija turi turtingus kaimynus: Tailandą, o kiek tolimesnius Indiją, Malajus, Indoneziją ir JAV satelitą Filipinus. Indokinijai patekus į komunistų rankas jų įtaka ten dar labiau sustiprės. Todėl Maskva pripažino Hošimin. Tuo būdu "santarvininkai" faktiškai pa

Sulietuvino Vyt. Kastytis

siulė pakeisti į "Cole", kad kad nors nekiltų nenumatytų sunkumų su Angellos užsibrėžta fotografės karjera. 1942 m. balandžio mėn. 25 d. FBI šnipė Angella Calomiris dr. Lillos KP skyriaus susirinkime buvo priimta į partijos narius. Dr. Lilla iš nedidelės knygutės minkštats apdarais perškaitė priesaikos tekstą. Calomiris buvo taip susijaudinusi, kad net negalėjo išdėdėti skaitomų žodžių. Jai tik buvo aišku, kad visas savo jėgas "pažada" skirti KP ir dargi ne vien tik JAV, bet Sovietų Sąjungoje ir kituose kraštuose.

FBI DŽIAUGIASI

Šį įvykį Calomiris tuojau pat telefonu pranešė FBI. Su agentais susitikusi viename Rockefellerio Centro kambaryje, jiems parodė naują partijos nario knygutę — lakštą kietesnio popieriaus, sulankstytą mažytės knygutės pavidalu. Kiekvienam lapelyje buvo vieta antspaudai ir mėnesinio nario mokesčio įrašui. Iš savo 27 dolerių savaitinės algos ji kas mėnesį partijai turėjo skirti 60 centų.

Agentai buvo sudominti įvesdinimo ceremonijomis. Jie norėjo gauti pavardes ir apibūdinti kiekvieno įvesdinimo dalyvausio asmens. Calomiris nupasakojo visas žymes, kokias tik ji galėjo prisiminti. Agentai, atrodo, jau žinojo apie jos pavaižduotus žymes, nes vienas iš jų staiga paklausė, ar stalius, kuris dalyvavo tame susirinkime, nėra tas pats, kur skelbiamas komunistų laikraštis "Daily Worker". FBI sekė visą komunistinę spaudą — net jos skelbimus. Kada Calomiris atmintis išsisėmė, jie jai pradėjo rodyti krūvas nuotraukų ir laikraščių iškarpy, o taipogi ir kaulinių atvaizdus su numeriais

dalo Indokiniją ir ten sukuria ilgalaikis neramumus.

Gyventojų tarpe komunistai ne visur populiarūs. Tačiau Hošimin jau įkalbė visiems į galvas, kad metas atsikratyti prancūzų kolonializmo. Ši mintis tapo populiari.

Ar prancūzai, turį daug vidaus neišsprendžiamų klausimų, sugebės nusiusti ten bent 0,5 mil. karių ir vesti ilgą karą, kuris kasmet kaštuos apie 2 bil. dol. Vargu.

Prancūzų suskilimas

Gen. Alphonse — Pierre Juin, grįžęs iš Indokinijos, rado Paryžiuje suskilusį Assemblée Nationale. Kairysis ir dešinysis sparnas nesutaria dėl dalyvavimo Indokinijos kare. Svarbiausią ginčą sudaro karo finansavimas, prancūzų kraujas ir Indokinijos valdymosi aptartis. Pirmieji du klausimai yra aiškūs, Prancūzų finansai iš seno praradę lygyvarą. Jokiai vyriausybei, ypač lypdytinai, nesudaro garbės kariuoti be viltingos laimėti. Jei prancūzų vyriausybė kiekvieno vėjelio lėndina, Indokinijos karas komunistams sudaro puikią progą sukelti audrą. Krašto vidinis silpnumas negali žadėti tvirtybės užsienio ir konservatyvioje kolonijalinėje politikoje.

Prancūzijos imperija sukurta ryžtingų karių. Nukariantus kraštus jie valdė daug neklusdami vyriausybės, parlamento ir dar mažiau teiraujantis prancūzų tautos. Ne kur kitur, o imperijoje Prancūzijos, kuri saulės žodžiais moka kalbėti apie laisvę, lygybę, brolybę, buvo slepiama ta nelemta prieš tarybė. Tik prieš keletą metų,

ant krūtininių jų tarpe Angella atpažino vieną vyrą, dalyvavusį susirinkime, kada jai buvo pasiūlyta įstoti į KP.

Nuotraukų gausumas aiškiai rodo — FBI komunistų tarpe turi daug savo agentų. Labai galimas dalykas, kuris nors iš jų jiems siuntė aliarmuojančius pranešimus ir apie Angellos Calomiris komunistinę veiklą, visiškai nežinodamas, kad ir ji dirba FBI...

GEGUŽĖS PIRMOSIOS PARADAI

Vėliau ir pati Calomiris turėjo pakankamai progų panaudoti savo fotografinius sugebėjimus. Komunistai ėmė lankytis jos foto studijoje ir čia, kaip pas sąvą žmogų, fotografuotis. Jai tik belikdavo pagaminti viena kopija daugiau ir perduoti FBI...

Gegužės pirmosios manifestacijų metu ji laisvai darydavo komunistinės eisenos nuotraukas. Komunistai, žinoma, girdavo jos pagamintus "liaudies demonstracijų" vaizdus. Vargšai, jie nežinojo, kad ir šios nuotraukos nukeliaudavo į FBI archyvus.

Kiekvienais metais FBI surinkdavo beveik visas gegužės pirmosios eisenos nuotraukas: dalį jie gaudavo iš spaudos, kitą dalį parūpindavo jų pačių fotografai eisenos metu, išdėstyti "strateginiuose punktuose" ir, suprantama, Calomiris. Iš tų nuotraukų paskui būdavo sudaroma "Gegužės Pirmosios Paradų" knyga. Kiekvienas eisenos dalyvis su aiškiau žiūrimu vėdu būdavo sunumeruojamas. FBI agentai, laikui bėgant, stengdavosi dešifruoti — prie kiekvieno numerio pridėti vardą ir pavardę. Tai buvo pati palankiausia proga pamošioms kolekcijoms, nes gegužės pirmosios eisenos dalyvaudavo visi komunistai.

Toji knyga dažnai turėdavo labai praktiškos vertės. Dėl

po antrojo pasaulinio karo, parlamentas buvo priverstas peržiūrėti tą atgyvenusių kolonijalinę politiką, kuri aplaistytą marokiečių, malgašų ir vietnamiečių krauju. Ir štai šiuo metu prancūzai bando kurti britų buvusį Commonwealth, kurio patys britai atsisakė. Atsirado L'Union Française. Kai praskambėjo Indokinijos vardas, prancūzai komunistai, visai kitais sumetimais šūktelėjo: pilna autonomija. Prancūzams atsidūrus įprastame nesutarimų sukinyje, svarstant Indokinijos protektoriatu pertvarkymą, išiežė kuklus pilietinis sambrudis, dabar tapęs plataus masto karu.

Kaip tik šiuo metu prancūzai pasirodė silpni valstybės vyry išmintimi, finansais ir kareivių drąsa. Jie pradeda verkšlenti, prašydami JAV paskolos ir kraujo. Amerikiečiai taip pat nėra neišsėmiami, o ypač, kai juos gula visuotinė atsakomybė. Prancūzai ypač prarado politinio pasitikėjimo, kai vėžio taktiką ėmė taikyti Europos apsiginklavimo srityje.

Vieton senos atgyventos kolonijinės politikos prasideda tarpinis demokratiško silpnumo. Ministerių kabineto aukštieji komisarai ir kariuomenės vadai Saigone keičiasi veik taip dažnai, kaip ir vyriausybės Paryžiuje. Jų galia ribota, o sprendimai nesavistovūs.

Assemblée Nationale dideliu triukšmu metėsi analizuoti praeitį. Bet ji pamiršo esminį dalyką: atleisti Vienintelios komunistai teizino, ko nori — "liaudies respublikos" Indokinijoje. Toji respublika turinti būti glaudžiamame saite su komunistine Kinija ir Sovietais. Todėl komunistai ir kairieji socialistai primygtinai siūlo tuoj pradėti derybas su Hošimin. Dešinieji socialistai ir Paul Rivet šalininkai siūlo Indokinijos klausimą pavesti tai beiegei JTO. Tačiau derėtis siūlo ne su Hošimin, bet su savo agentu Bao Dai. Šis siūlymas buvo daugumos paremtas.

Tos silpnutės Prancūzijos svyruojančios vyriausybės ministrai priminktas tvirtina nūdien, iškilęs ne Indokinijos, o Azijos žemyno buities klausimas. Tas klausimas vairuojamas sovietų. Sovietams gi rūpinti ne vien Indokinija, bet viešpatavimas visoje kolonijalinėje Azijoje. Bet ar vien kolonijalinėje? Juk Tibetas, kurie netrukus atsidurs raudonosios Kinijos rankose, buvo savaiminga valstybė, todėl, kad bied na ir tebuvisi centru nublukusio budizmo, vadinamo lamaizmu. Tačiau Pleven daro teisingą išvadą, kad Indokinija taps liaudies respublika paskutiniam prancūzui išsikrausčius.

Tą mintį patvirtino ir gen. Nikolaj Bulgamin, buvęs krašto apsaugos ministeris, dabartinis vienas Stalino pavaduotojų XI. 6, bolševikinės revoliucijos 33 m. sukakties išvakarėse paskytoje kalboje: "Mes džiaugiamės laisvosios Korėjos kova už laisvę, kurią nori užgniaužti amerikiečių imperializmas".

Aple Prancūziją jis nutylėjo, nes, matyt, to vardo jis nerado reikalo minėti.

Raudonasis siaubas siekdamas įsigalėti Azijoje nejučiomis ortina oficialų III pasaulinį karą, kurie neoficialiai jau verda kime, slapstasis FBI agentas, veikias komunistų tarpe, kurį nors nuotraukoje sunumeruotą asmenį atpažindavo, kaip savo skyriaus komunistą. Po kiek laiko, žiūrėk, kas nors kitas tą patį žmogų atpažindavo, kaip lojalų federalinį tarnautoją. Taip tas užsimaskavęs komunistas priešdavo liepto galą ir savo šnipinėjimą valdžios įstaigose užbaigdavo darbo netekę...

(Bus daugiau)

Rašo VYSK. V. BRIZGYS

Naujos apraiškos socialistų tarpe Kaip jas vertinti?

Šiais keliais pokariniiais me-
tais daugelio susidomėjimą pa-
žadino kai kurių kraštų ar tai
socialistų vadų, ar tai socialis-
tų susivaižavimų tam tikri re-
vizionistiniai pareiškimai, lie-
čią ar tai marksistinių materializ-
mą, ar tai klasių kovą, ar tai
pažiūrą ar nors taktiką krikš-
čionybės atžvilgiu. Antai, vos
pasibaigus karui Vokietijos so-
cialdemokratų lyderis pareiš-
kė, kad jie užkasą kirvius, ku-
riais kovojo prieš krikščionybę.
Anglijos Laboristų keli vadai
ne vienoje viešojo kalboje išsi-
reiškė, kad krikščionybė esąs
vienintelis kelias žmonijai išsi-
gelbėti iš jai gresiančios kata-
strofos. Tų visų pasisakymų įta-
koje ne pas vieną kyla mintis,
ar neatėjo tas laikas, kada so-
cialistai ir krikščionys suras
bendrą kalbą ne tik politiniuose,
bet socialiniuose, kultūri-
niuose ir kituose visuomenės
gyvenimui svarbiuose klausimuose.
Kai kur net kairieji so-
cialistai su kai kuriomis krikš-
čionių grupėmis tiek suartėjo,
kad, pav., Bremeno socialde-
mokratų pirmininkas 1947 me-
tais (šiuo metu nežinau) buvo
evangelikų pastorius. Tų pačių
1947 metų statistika rodė, kad
Vokietijoje rytų zonos evangeli-
kų ir reformatų pastorių apie
70% priklausė DEP (komunistų)
partijai ir savo gyvenamose
vietose daugelis jų užėmė toje
partijoje vadovaujančias vie-
tas. Keli katalikų kunigai Itali-
joje, žymiai daugiau Prancū-
zijoje ir Šveicarijoje, o dar da-
giau Čekijoje (nesutapatybinant
su Slovakija) nuo pat 1945 me-
tų viešai atstovavo savo nuo-
monę, kad katalikams reikia
bendradarbiauti su komunis-
tais. Ne visus jų nuo to atbaidė
ir paskelbtos Apaštalių So-
to sankcijos komunistams ir jų
bendradarbiams. Tų visų reiškinių
arčiau nepažįstamam ir
gali pasidaryti neaiški, kas pa-
sikeitė — ar socialistai su krikš-
čionėju, ar kai kurie krikščionys
nukrikščionėju.

SVYRAVIMŲ VISADA BUVO

Tie visi mūsų dienų socialis-
tų pareiškimai nėra visai nau-
ji reiškiniai. Kaip visais lai-
kais ir visose pasaulėžiūrose,
politinėse ir kitokiose grupėse,
taip ir pas socialistus, nuo pat
socializmo pradžios nepasiten-
kinimo tai savo doktrina, tai
taktika pasitaikydavo visais
laikais. Atsiminkime tragišką
skilimą į bolševizmą ir menš-
evizmą. Ne iš kur kitur, o vis iš
didesnio ar mažesnio nepasiten-
kinimo, išylančių ginčų įvai-
riuose kraštuose ne tik vardais
skirtingos socialistų partijos.
Ne iš kur kitur jau kelintas iš
eilės socialistų internacionalas,
vienas socialistų grupes į savo
tarpą priima, kitas ne, jas tar-
si pašalinant iš socialistinių
grupių šeimos. Ir Lietuvoje, je-
gu kalbėti apie asmenis, so-
cialistų skirtingų niuansų buvo
labai daug, pradėdant a la
Sniečkaus, Gedvilos, Bulotos
stiliumi ir baigiant bandžiusiais
savyje suderinti ne tik prakti-
kuojantį, o pamaldų katalikų ir
socialistų. Šie pastarieji, be
abejo, nebuvo skaitę P. Leono
XIII enciklikų: apie socializmą
(Quod apostolici muneris) ir
darbininkų klausimu (Rerum
novarum) nei P. Pijaus XI en-
ciklikos "Quadragesimo anno".
O jeigu kuris ir skaitė, tai nu-
sprendė, kad amos enciklikose
kalbama ne apie juos. Ir pačių
socialistinių grupių ar partijų
Lietuvoje turėjome bent kelias:
komunistus, socialrevoliucio-
nierių (neilgai reiškėsi), social-
demokratų, socialistus liaudi-
ninkus (keitusius vardą). Kai
kada savo tarpe šios partijos
bendradarbiaudavo, kai kada
kovojo. Tai gi socialistų tarpe

skirtumų klausimas iškylo ne
pirmą kartą. Tuo nėra ko stebė-
tis ir didelių išvadų iš to da-
ryti nereikia.

ATSIŠAKYMAS MARKSIZMO

Naujosios šiuo paskutiniųjų me-
tų apraiškos būdinga yra tai,
kad kai kur tam tikrų dešinė-
jimo ženklų rodo socialdemokra-
tų vadai, o kai kur taip vadai,
taip dauguma eilinių socialistų
iškelia paties Markso ir jo dok-
trinos autoritetu klausimą. Taip
įvyko Kanados socialistų šių
metų susivaižavime.

Kas manytina apie šiuos pas-
akutinius reiškinis? Supranta-
ma, kad gryo marksistinio so-
cializmo atstovai šias apraiškas
ir tendencijas pasmerks. Joms
bus grąsinta pašalinimu iš so-
cialdemokratinų grupių tarpo.
Jeigu anos naujos tendencijos
neturės pakankamo skaičiaus
ir pakankamai energingų sekė-
jų bei vadų, tai netrukus jos
sutrups ir greitai bus užmirštos,
kaip yra jau ne kartą atsitikę.

Tačiau galima laukti, kad je-
gu ne abstraktus galvojimo,
tai gyvenimo patirties mokomi
patys socialistai vis garsiau
kels Markso teorijų revizijos
reikalą. Ateis laikas, kad mark-
sizmas neturės pasekėjų. Gali
ilgiau užsilikti socialistų var-
das, negu jo marksistinis turinys.
Ar tas laikas dabar jau
prasideda, teigti nėra pakanka-
mų dujinių.

KAIP TAI VERTINTI KATALIKAMS?

Kaip katalikams, kaip to-
kiems, vertinti tuos šiandien-
nius socialistų tarpe reiškinis?
Keliamas klausimas atsižadėti
marksistinio materializmo. Tą
mintį bus galima įvertinti tik ta-
da, kai bus aiškiai pasakyta,
kuo manoma marksistinių mate-
rializmo socializme pakeisti. Iš
trumpo pareiškimo, be plates-
nio pasisakymo, negalima da-
ryti jokių išvadų. Lieka neaiški,
ar socialistai kelia mintį atsižad-
dėti tik marksistiniai supran-
tamo materializmo, ar iš viso
ateizmo. Ateizmas yra nebūti-
nai marksistinis. Ir komunisto ir
socialisto liaudininko ir libera-
lo ateisto esmėje ateizmas yra
tas pat. Visai nesvarbu, kaip
kieno jis vadinamas. Taip jis ir
vertinamas.

Jeigu kurio krašto socialistai
kada nors ir pasisakytų tampa-
teistais, tai ir iš to dar didelių
išvadų nebūtų galima daryti.
Ir masų dauguma yra teistai:
ar tai praktikuoją kurios nors
konfesijos ar sektos krikščio-
nys, ar tik deistai. O tačiau tarpe
masų ir Katalikų Bažnyčios
santykiai kai kur tam tikrais
laikotarpiais buvo ne kiek
negeresni, kaip šiandien tarpe
Katalikų Bažnyčios ir ateistinio
komunizmo. Ir šiandien bažny-
tinėmis bausmėmis draudžia-
ma katalikui priklausyti maso-
nams.

Jeigu socialistai atsižadėdami
marksistinio materializmo pasi-
liktų ateistais ar tik kokiais
deistais, tai tarpe jų ir katalikų
liktų visas būrys esminių skir-
tumų, kaip pavyzdžiui:

1. Santykis tarpe Dievo ir
žmogaus. Mes sakome, kad ne-
pakanka Dievą tik pripažinti,
išpažinti, bet reikia pagal Dievo
natūralius ir pozityvius įstaty-
mus tvarkyti ir privataus ir vie-
šo gyvenimo visą sritį.

2. Paties žmogaus esmės su-
pratimas. Mums žmogus yra ne
vien kūninė būtis, bet turįs ir
nemirtingą dvasią.

3. Pažiūra į moterystę ir šei-
mą. Mums moterystė yra natū-
rali nekontinčiais Dievo natū-
raliais ir pozityviais įstatymais
tvarkoma institucija.

4. Pažiūra į visuomenę ir in-
divido santykius su ja. Mums
individas ir kaip visuomenės

narys turi natūralių teisių, kurių
pažeisti neturi teisės nei val-
stybė nei kuri kitokia bendruo-
menė.

5. Pažiūra į teisę ir bendrą
moralę. Mes išpažįtame esant
nekontinčiais Dievo natūralius ir
pozityvius įstatymus, kurie
turi būti ankščiauusia norma
moralėi ir bet kokiems žmonių
įstatymams.

Iš vienokios ar kitokios pa-
žiūros į čia paminėtus klau-
simus savaime seka tarp savęs
kategoriskai skirtingos pažiūros
į jaunimo auklėjimą ir bendrą
į kultūrą.

6. Pažiūra į demokratiją. De-
mokratijos supratimas atitinka
žmogaus esmės supratimą. Kur
klaidingai suprantama žmo-
gaus esmė, jo santykiai su Die-
vu ir žmonių visuomenė, ten ne-
gali būti teisingo demokrati-
jos supratimo. P. Leono XIII yra
ne tuščiai pasakytą, kad "tarp
socialistiškos demokratijos ir
krikščioniškos nėra nieko bend-
ro: jos skiriasi viena nuo kitos
tiek, kiek socializmo mokslas
skiriasi nuo Kristaus mokslo".
(Enc. Graves de communi. Liet.
Enc. rink. psl. 219).

7. Nuosavybės sąvoka ir jos
pagrindas. Mums nuosavybės
teisė yra sekanti iš žmogaus
prigimties ir todėl jos negali
žmogui pamegti jokie žmonių
įstatymai.

8. Darbo ir kapitalo sąvokos
ir santykiai. Mes tvirtiname,
kad ir darbas ir kapitalas abu
turi savo dalį produkcijoje, to-
dėl abu turi ir proporcingas
teises.

Iš šių ir eilės kitų klausimų
vienokio ar kitokio supratimo
seka teisingas ar klaidingas
valstybės ir valdžios sąvokos,
valstybėje valdžios kompeten-
cijos ribų supratimas, valstybės
ir piliečių santykių supratimas.

Skirtumų būtų galima pri-
dridinti ir daugiau. Iš šios ei-
lės pavyzdžių kiekvienam bus
aišku, kad vien tik pareiškimas,
jog atsižadama marksistinio
materializmo, dar nieko neskako,
ar tie atsižadantieji prioritetą
nors vienu žingsniu prie krikš-
čioniškų pažiūrų, ar ne.

Kai socialistai sako atsižad-
dą klasių kovos, tai dar lieka
neatsakytas klausimas, ar jie
iš viso atsižada marksistiniai

suprasto klasių skirtumo, ar tik
laikiniai pristabdo klasių kovą.

Kai socialistai sako atsižadą
kovos prieš krikščionybę, mes
tai sveikiname, nes savo tarpe
nekovodami lengviau surasi-
me bendrų kelių ir bendros kal-
bos visuomenės labui. Tačiau
kartu ir klausime, ar tie socia-
listai įsitikino krikščionybę
esant pozityviu dalyku, ar tik
tai taktikos sumetimais kovą
pristabdo? Nuo vienokio ar ki-
tokio atsakymo į šį klausimą
priklausys vieni kiti pasiti-
kėjimo laipsnis. (Bus daugiau)

Vertos matyti iškilmės

Romoje Visų Šventųjų šventė-
je įvykęs Švenč. Dievo Motinos
Marijos Dangun Paimimo dog-
mos paskelbimas rado didingą
atbalsį Quebeco mieste. Lap-
kričio 1 d., 3 val. po pietų mi-
nion tikinčiųjų ėmė plaukti į
Kolizėjų, milžinišką sporto salę,
kur prasidėjo nepaprastai gra-
žios iškilmės Marijai pagerbti.
Daugelis namų pasipuošė Ma-
rijos paveikslais, iškilo vėlia-
vos su M. raide. Sugaudė viso
miesto bažnyčių varpai. Sim-
tai autobusų gabeną į iškilmių
vietą senus, jaunus, karius ir
civilius, moteris, vaikus. Pilnos
gatvės pėsčiųjų. Dar prieš 3-čią
val. kelių dešimtų tūkstančių
minia užplūdo Kolizėjų. Vėliau
atvykę nebetilpa. Įžengia ka-
riuomenės daliniai, policijos,
gaisrininkų. Kariškam unifor-
mom veteranai palaiko tvarką.

Į akis krinta milžiniškas Ma-
rijos dangun ėmimo paveiks-
las, kabas virš estrados, nu-
dėl abu turi ir proporcingas
teises.
Ši rudenį vykusioje Pasau-
lio Liberalų Internacionale Stut-
garte dalyvavo taip pat ir di-
delė ukrainiečių delegacija, va-
dovaujama B. Panchuk'o, S.
Drahomanov ir prof. V. Dub-
rovsky. Įdomu, kad ukrainiečiai
nepaprastai daug simpatikų su-
silaukė iš Turkijos delegacijos,
kuri jiems iškėlė susipažinimo
pietus.
Taip pat ukrainiečiai randa
vis daugiau draugų ir amerikie-
čių tarpe. Ypatingai nuoširdūs
jų draugai yra Columbijos uni-
versiteto profesorius C. A. Man-
ning ir paskutiniu metu New
Yorko universiteto prof. Burn-
ham, kuris kalbėjo ukrainiečių
Kongrese praėjusį mėnesį New
Yorke. Tačiau ukrainiečių ju-

Atsišaukimas į Toronto lietuvišką visuomenę

LIETUVIAI

Mes pabėgę iš Lietuvos ne tik
išvengėme Sibiro, kalėjimų,
baimės ir skurdo bei bado, bet
turėdami DP statusą galėjome
patekti į dolerių kraštus, kur ra-
miai gyvendami socialiai pavai-
gome, gerai apsirengiame, dau-
gelis išgyjam nuosavybes, biz-
nius. Tačiau viena mūsų brolių
dalis, kuri prieš daug metų bu-
vo vokiečių užkariauta, neturi
nei IRO paramos, nei teisės

tojų. Po maldos vėl giedama
didingai skambanti giesmė.
Prie mikrofono klaupiasi min.
pirmininkas ir skaito gražią
maldą į Dangun Paimtąją. Po
jo seka miesto galva.

Tris kartus giedami Garbina-
mano siela Viešpatį" žodžiai.
Išreikšti tikėjimui ir džiaugsmai,
kad Dievas tikrai paėmė Mariją
su siela ir kūnu į Dangų, iškėlia
visi dalyviai rankas ir kalba
vieną paslaptį — Tėve mūsų,
10 kartų Sveika Marija, Garbė
Dievui Tėvui... Miškas iškeltų
rankų, į Dangų kylanti malda
ne vienam išspaudžia ašaras.

Po pusantrų valandos iškil-
mės baigėsi. Pasiliko gražus
išpuodis, pasiliko įsitikinimas,
kad Kanados prancūzai katali-
kai tikrai myli savąjį tikėjimą
ir jį didingai išpažįsta.

Peregrius.

Ukrainiečiai vis labiau pripažįstami

(Naujorko bendradarbio)

dėjimas, siekias valstybės nuo
Odesos ir Gudijos iki pat Kau-
kazo sienų, turi dar daugiau
priešų. Ypačiai amerikiečių
"alstybės departamentu parei-
gusių tarpe, kur aiški baltųjų
rūšių įtaka, o taip pat tų tautų
žmonių, kurias Ukrainos
prisikėlimas skaudžiai teritri-
niai paliestų, — rumūnų, len-
kų, čekoslovakų, rusų. Ukrai-
niečiai skaudžiai, kaip tokios
jiems priešingos grupės atsto-
vų State Departamente, puola
"Rusijos ekspertą" Mr. George
F. Kennan. Tuo reikalu ukrai-
niečių vadai JAV prof. Dob-
riansky parašė laišką "NYT"
kuris tačiau jo nespausdino. Ja-
me puolamas Kennan, kad jis
per savo "aistringą meilę tati-
kinga ir rusų tautai" nematęs,
kaip pastaroji elgiasi su gru-
ziniais, totoriais, baltais, Dono
ir Kubanės kazokais, ukrainie-
čiais ir visais kitais. Kennan,
studijuodamas 30 metų Rusų
tautą, nesugebėjęs Sovietuose
rasti to, ką dabartinis JAV žva-
lybos šefas gen. Badell Smith
supratęs per tris metus.

Jis ir rašo: "...įvertinant so-
vietų intencijas ir užsimojimus,
komunizmas šiandien nėra nie-
kas kita, kaip tik didysis rusia-
nizmas" (My Three Years in
Moscow). Laiškas užbaigiamas
prašant prisiminti, jog, pagal
sovietų statistiką daugiau kaip
40 mil. ukrainiečių, trokšta gy-
venti nepriklausomai nuo jo-
kios, baltos ar raudonos Mask-
vos".
Įdomu, jog lenkai, kurie 1920
m. Pilsudskio įsakymais taip
žmoniai užgnaužė ukrainiečių
laisvės judėjimą ir dabar su pik-
ta pagieža puola ukrainiečius.
Taip "Nowy Swiat" iš N. Y. ra-
šo: "Pas ukrainiečius kalbėjo
prof. Burnham, Arthur Koestler
ir abu N.Y. senatoriai... res-
publikonų ir demokratų... Nie-
kas negalėjo, žinoma, jiems to
sukliudyti. Jie reikalavo ukrai-
niečiams daug". Esą, milijonas
ukrainiečių JAV patįgia su-
traukti pas save tokias pėgas,
ko 6 milijonai Amerikos lenkų
niekad nepajėgė. Esą, lenkai
turėtų iš anksto apsisaugoti nuo
"galimos ukrainiečių agresio-
jos".

Lenkų pretenzijos

Rugsėjo 19 d. Londone įvyko
rytų Lenkijos sienų atstatymo
organizacijos suvažiavimas, ku-
Gen. Sulik skaitė referatą iš-
riame dalyvavo 150 atstovų.

Įdomesnis referatas buvo
Skrzipek. Jis informavo suva-
žiavimą apie dabartinę "kresų"
padėtį, naudodamas informaci-
jas iš Lietuvos Biuletenu, ukrai-
niečių partizanų pasakojimų ir
sovietų spaudos. Jo duomenimis
dabartiniu metu Kresuose liko
tik 9% lenkų ir žydų palyginus
su 1939 m. Žydus sunaikino vo-
kiečiai. Dalis lenkų — 1.5 mil.
— buvo išvežti į Sibirą, o kita
dalis repatriavo į Lenkiją. Re-
ferentas klausia: "Ar rasime
tiek jėgos, kad atgautume tuos
rajonus, kurie bolševikams at-
sitraukus liks tušti"? Jis manys,
kad Lenkijoje yra per daug gy-
ventojų ir Lenkija sugebės tuš-
čius plotus atsiimti.

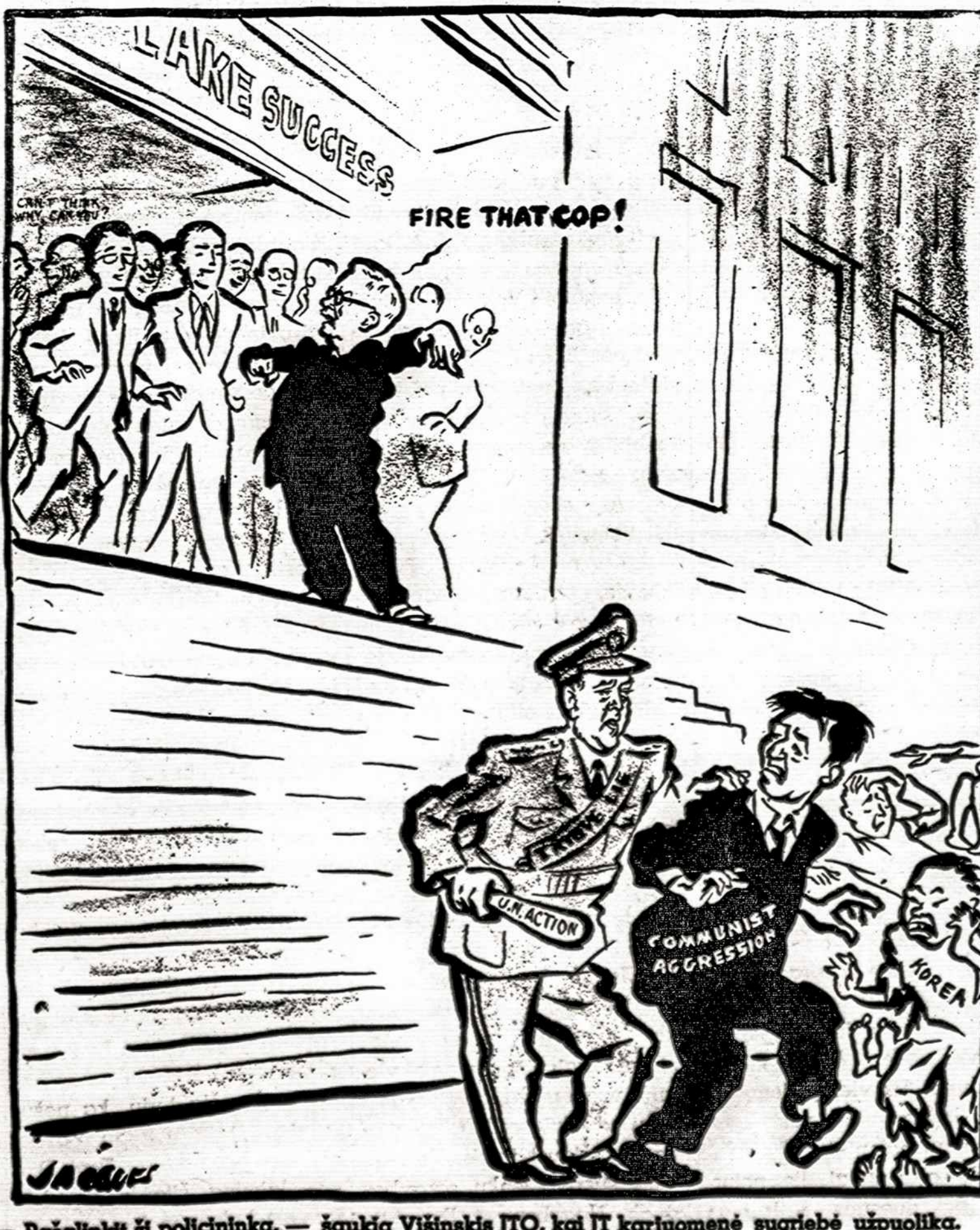
Kersilowsky pabrėžė, kad
Anglija palaiko Curzono liniją
ir lenkai turį kreipti daugiau

dideli ponai... Ypač skursta
gausingos šeimos. Teko matyti
drabužius, kuriuos apsirengę jie
eina į bažnyčią: baltūs sku-
duriai jų kasdieninis valgis —
kelios bulvės gryname vande-
nyje. Tačiau ir tokiose sąlygo-
se gyvendami užsispyrę laiko-
si savo: negrįžta į bolševikų
okupuotą Lietuvą ir vokiečių
tarpe nepameta savo lietuviš-
kumą". Panašiai jų būklę nu-
piešė ir BALF pirmininkas kan.
Dr. Končius po savo kelionės
Europoj ir pažadėjo teikti jiems
didensę paramą. Bet, kaip mes
atsimename iš stovyklinio gy-
venimo, tos paramos nebuvo ir
nebus per daug.

Todėl Maž. Lietuvos Bičiulių
dr.ja Toronte organizuoja Maž.
Liet. lietuviams, esantiems Vo-
kietijoje, plačią rūbų rinklavią
š.m. lapkričio 25 d. ir gruodžio
2 d. nuo 4-7 val. lietuvių para-
pijos saleje aukoms priimti bu-
dės dr.jos valdybos nariai. Vi-
sus rūbus, kurių nebedėvite ir
be kurių galite apsieiti, paskir-
kite skurde esantiems broliams.

Be to, Maž. Liet. Tarybos tau-
tinei ir kultūrinei veiklai — jau-
nimo ir ypač vaikų auklėjimui,
jų laikraščio leidimui — reika-
linga lėšų, taip pat paties li-
tuviams reikalinga parama ir
maistu, tai mielai bus priima-
mos pinigines bei negendamo
maisto aukos.

ML Bičiulių dr.ja.

— Pašalinkit iš policininkų. — šaukia Višinskis JTO, kai JT kariuomenė sugriebė užpuoliką.

St. Buks.

Delhi, Ont.

Atsivieskime visus tremtinius lietuvius norinčius emigruoti į Kanadą

Visiems yra žinoma, kad dar nemažai skaičius lietuvių tremtinių randasi stovyklose Vokietijoje ir Austrijoje. Be to, daug yra vargstančių nepakenčiamose kasyklų slygose Belgijoje. Yra daug norinčių išvažiuoti iš Anglijos, Prancūzijos, Italijos, Maroko ir iš kitur. Dėl nepakenčiamų klimatinų slygų daug tautiečių norėtų išvažiuoti iš Brazilijos, Argentinos, Venesuelos ir kitų Pietų Amerikos valstybių.

Kiekvieno iš mūsų yra pareiga tiems savo broliams ir seserims tautiečiams padėti. Reikia pastebėti, kad dauguma tautiečių yra tą savo pareigą supratę ir yra daugiau ar mažiau tremtinių į Kanadą atsivieskę. Bet yra dar daug ir tokių, kurie nėra nieko atvikiatę. O padėti ir laiku padėti savo broliams ir seserims tautiečiams, yra kiekvieno žmogaus ir krikščioniška pareiga.

Mes kreipiamės į visus miešius tautiečius gyvenančius Kanadoje su šūkiu: "Tenelieka nei atskivietisio į šį kraštą, kurie norėtų čia atvažiuoti".

Šis kraštas yra įvairių laisvųjų ir demokratijos kraštas. Čia yra daug galimybių kiekvienam savistoviai įsikurti ar dirbti savo specialybės darbu. Atlyginimų ir gyvenimo standarto atžvilgiu, Kanada stovi pirmoje eilėje po Jungtinių Amerikos Valstybių. Šiuo metu ir ateityje šiame krašte numatoma didelė darbo jėgos paklausa.

Teko patirti iš atsakomųjų Kanados Imigracijos ministerijos pareigūnų, kad nuo imigracijos įstatymo nuimama daug varžtų ir sudaromos daug lengvesnės slygos visiems norintiems įvažiuoti į Kanadą iš visur šitapus geležinės uždangos. Dabar į Kanadą yra leidžiama įvažiuoti ir buvusiems prieš armijos kariškiams, Mažosios Lietuvos lietuviams, mišrioms šeimoms ir tt., žodžiu sakant, leidžiama įvažiuoti visiems, kurie nėra visiškai ligoniniai ir nuskaltę prieš to krašto įstatymus, kuriame šiuo metu gyvena. Aisikvisti galima bet kokios specialybės asmeni į bile kokį darbą. Kiek yra žinoma, iš imigracijos pareigūnų pusės, darbo sutarčių atlikimo visai nebus paisoma. Atkvietėjas turės parūpinti pastogę tol, kol atvykęs susiras sau darbą.

Delhi, Simcoe, Tillsonburg ir gretimų apylinkių lietuviai, reikalingų atkvietimo dokumentams sudaryti blankų-aplikacijų gales gauti šiose vietose:

1. Vincas Treigys, R.R. 1, Simcoe, Ont. Telef. 9r 2 Delhi, Ont.

2. Julius Stradomskis, Delhi, Ont. Telef. 77 Delhi, Ont.

3. Stasys Auštinavičius sen., R.R. 4, Tillsonburg, Ont. Telef. 602r 15 Tillsonburg.

Mes pranešime visur į lietuvių tremtinių centrus ir jų spaudą, kad painformuotų visus lietuvių tremtinius norinčius emigruoti į Kanadą. Kas norės gales apie save žinias reikalingas dokumentų sudarymui duoti asmeniškai ankščiau nurodytiems asmenims. Arba vietose tremtinių centrų gales sudaryti bendrus norinčių Kanadon išvažiuoti sąrašus.

Siunčiant bendrus sąrašus, mes prašytume nukreipti į Kanados lietuvių laikraščius "Nepriklausomą Lietuvą" Montrealy ir "Tėviškės Žiburius" Toronte, administracijoms bei Kanados Lietuvių Bendruomenės Centrą Montrealy. Šie sąrašai bus paskelbti minėtuose laikraščiuose.

Kurie tautiečiai neturėtų savo giminių, draugų, kaimynų ar pažįstamų atsikviesių į Kanadą, tie gales kreiptis į mūsų nurodytus atstovus bei sekli spaudą. Čia galima bus pasirinkti norimą atsikviesių asmenų skaičių ir gauti žinias reikalingas dokumentų sudarymui.

manome, kad mūsų parvyzdžių paseks ir kitų Kanados vietovių lietuviai.

Tad visi, mieli lietuviai, pagal galimybę, atlikime savo tautinę pareigą!

KLB Delhi Apylinkės Laikinis Komitetas
ir
Tillsonburgo Lietuvių Ūkininkų Klubo V-ba.

Pranešimas KLB Delhi Apylinkės nariams ir visiems vietos lietuviams

Kanados Lietuvių Bendruomenės Delhi Apylinkės Laikinis komitetas š.m. lapkričio mėn. 19 d. 7 val. vak. kviečia apylinkės narių visuotinę susirinkimą. Susirinkimas bus vietos lenkų svetainėje, Delhi miestelyje, Main St.

Susirinkime bus svarstoma daug aktualių klausimų. Visų narių dalyvavimas būtinas.

Maloniai prašomi atsilankyti visi vietos plačios apylinkės lietuviai Prašoma atvykti punktučiai.

KLB Delhi Apyl. Laik K-tas.

Susirinkimas

Lietuvių Draugiškos Pagalbos klubo narių susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 19 diens, 2 val. po pietų klubo name Hawtrey.

Visus narius prašome susirinkime dalyvauti.

Valdyba.

Winnipeg, Man.

Naujas paraplijos komitetas

Lapkričio 5 d. įvyko paraplijos susirinkimas, kurį atidarė p. M. Januška. Sekė komiteto narių pranešimai iš nuveiktų darbų, po kurių klebonas tėvas Barnabas Mikalauskas, OFM, nušvietė paraplijos padėtį, iškeldamas sumanymą įsigyti nuosavą bažnyčią. Paraplijos šiam sumanymui pritarė, pavėsdami komitetui tuo rūpintis. Susirinkimas išrinko naują paraplijos komitetą sekant: Mykolą Janušką, pirm., Joną Čingą vicepirm., Valenting Rutkauską sekr., Vladą Armanavičių išd., Stasį Bujoką nariu.

Po įvairių sumanymų ir klausimų susirinkimas buvo baigtas.

— Praeitą savaitę šioje kolonijoje lankė svečias kun. Albinas Martišūnas.

Koresp.

Vargoninkų pasikeitimas

Iki šiol vadovavusi bažnytiniam chorui ir visam lietuvių kolonijos meniniam veikimui, ponja V. Šmaizienė pasitraukė į laikinam poilsiui, jausdama sveikatos pablogėjimą. Visi lietuviai jaučia gilią padėką poniai Šmaizienei už jos nenuilstamą veiklumą ir pasižymėjimą visokeriopam veikimui, kuriam turi tikrai daug gabumų. Linkdami greito pasveikimo tikimės vėl susilaukti beveikiančią puoselėjant lietuviškąjį meną. Jos vietoje pakviestas, jaunas, energingas veikėjas, buvęs Lietuvos karininkas, p. Pranas Šopaga. Naujajam bažnytinio choro ir bendrai lietuviškos dainos vadovų linkime geriausio pasisekimo.

— KLB valdyba nutarė paminėti kariuomenės šventę. Paskaitą skaitys V. Dargužas.

Aukos Tautos Fondui

KLB Winnipeg Apyl. Komitetas pristatė Tautos šventės minėjimo metu surinktas aukas Tautos Fondui \$60.35.

Iš Woodstock, Ont. p. V. Vaitkus \$5.00.

Iš Montrealio ponja Z. Domeikienė \$3.00.

Nuoširdus ačiū. M. Arlauskaitė.

Nauji kanadiečiai

Spalio 22 d. iš Bremeno į Kanadą išvyko:

1. Montgabis Laimutis
2. Kybartas Juozas
3. Vaitkus Vytautas.

Ontario Hydro prezidentas kreipėsi į imigracijos departamentą, prašydamas 2000 imigrantų.

Hamilton, Ont.

Lapkričio 9 d. Hamiltono lietuvių paraplijos klebonijoje įvyko antrasis Kanadoje gyvenančių lietuvių kunigų suvažiavimas, svarstęs aktualius klausimus, susijusius su lietuvių katalikų pastoracija Kanadoje. Suvažiavime buvo gyvai akcentuojamas reikalas lietuviams kunigams pagal galimybes steigti Kanadoje naujas lietuviškas paraplijas, lietuvių kolonijose įsteigti paraplijines lietuviškas mokyklas, kurti visur katalikiškas organizacijas, naujus skyrius, organizuoti karitatyvinius komitetus tikslu pagelbėti vargan patekusius lietuvius. Suvažiavimo dalyviai gerokai buvo apsistoję prie laikraščio "Tėviškės Žiburių" klausimo. Kanados lietuvių kunigai vieningai išgyrė "TŽ" pozityvų, linijų krikščioniškų—lietuviškų principų dviasioje, ir su pasitenkinimu išreiškė padėką laikraščio leidėjams ir redaktoriams kolektyvui. Lietuviai kunigai Kanadoje priėmė rezoliuciją "Tėviškės Žiburius", kaip rimtą krikščioniškų principų dviasioje laikraštį, visu nuosirdumu moraliskai ir materialiai remti, uoliai platinėti lietuvių kolonijose Kanadoje.

Suvažiavimo proga buvo vieneriems metams perrinkta Lietuvių Kunigų Vienybės Kanados provincijos valdyba, kurią išrinkta: kun. Dr. J. Gutauskas, kun. Dr. J. Tadaraukas ir kun. A. Sabas.

HLDN Teatras "AUKURAS"

šio mėn. 25 d. Hamiltone, 20 Murray St., Rumunų salėje rengia **Linksmą šokių vakarą**

Programoje: R. Spalio vieno veiksmo komedija "BATAI"

Po komedijos šokiai. Gera muzika.

Stiprus ir gaivinantįjį gerimėliai. Atsilankykite linksmam praleisti laiką. Pradžią 7 val. vak.

Pas sulaikytus pabaltiečius Quebeco uoste

Jūsų korespondentas sužinojo, kad Quebeco uoste yra sulaikytų pabaltiečių. Pažįstami prancūzai tvirtino, kad tai esą lietuviai. Nenuėiti, neaplinkyti tautiečių būtų nuodėmė. Pasirūpinkite, padaryti. Eimu į Quebeco uostą, pereinu geležinkelį, pakeliamąjį tiltą, dairaus, kuris gi čia namas galėtų būti laikinai prieglauda be vizos atvykusiems mūsų tautiečiams? Ilgas, ilgas namas prie pat krantinės. Nusprendžiu, kad bus ieškomasis. Neapsirikiu. Sutiktas valdininkas patvirtina, kad sulaikytieji pabaltiečiai gyvena čia. Tik paklausęs pavardės, nepaprastės ne dokumentų parodyti, valdininkas ilgomis salėmis veda į antrą aukštą. Atsidaro vienos, kitos durys. Štai ir stovime prie vielių tinklų atitvirtų patalpų. Už jų bėgioja vaikai, vaikšto suaugę žmonės. Atrakina vielių tinklo dureles ir esame vietoje. Ilgas koridorius, matosi didžiuliai kambariai. Pataikom į kambarį, kuriame mokoma keletas paaugusių vaikų. Prieina mokytojas. Mėginu kalbinti vokiškai, rusiškai. Neina. Štai ateina du stambūs, baltaplaukiai vyrai. Jie kalba pusėtinai vokiškai.

— Sakyt, kiek čia yra sulaikytų asmenų ir kokių tautybių?

— Iš 124 asmenų tėra 6 lietuviai ir vienas lietuvis. Daugumą sudaro estai. Septyni asmenys jau paleisti į laisvę, tai dabar skaičius kiek mažesnis. Liepos 12 d. išplaukė iš Goteborgo uosto švedijoje. Lygiai po mėnesio laiko pasiekė Quebecą.

— Girdėjau, kad plaukėte mažu laivėliu. Ar nepasitaikė pergyventi didesnių pavojų?

— Tiesa, mūsų laivelis tebuvo 250 br. tonų. Švedų valdžia leido važiuoti tik 29 asmenims. Pakelė atsirado dar apie 100. Kaip viskas buvo suorganizuota, tai jau paslaptis. Kelionėje sekėsi. Audros mūsų laivą nepasiekė. Tik vieną dieną turėjome kiek stipresnį vėją. Ypačingai mus maloniai sutiko Azorų salų gyventojai. Jie neturtingi, bet duosnūs — ir mus pačius, ir mūsų vaikus vaišino.

— Ką gi, skystis negalėčiau. Maistas ir elgesys neblogi. Juk atvykom be vizų, be leidimo. Negi galima norėti, kad neištyrė kas mes esame, tuoj duotų leidimą apsigyventi. Daliai jau tokį leidimą davė, tikimės, kad ir mums duos. Juk bėgom nuo šito maro, bolševizmo. Švedijoje jautėmes nesaugūs.

— Ar jūs švediją pasiekėte iš Lietuvos 1944 m. rudenį?

— Ne, į ją patekau iš Lenkijos 1947 m. Nuo 1945 m. iki 1947 m. teko gyventi ir klajoti po visą Lenkiją. Vadinausi net keliomis lenkiškomis pavardėmis. Teko įsijungti į Krašto armiją, būti partizanui, pasinaudoti amnestija. Vokiečių kapituliacija mane užklupo prie Danijos. Tarnavau rezervinėje kuopoje, įjungto į Vokiečių kariuomenę. Kaip belaisvį rusai išvarė pėsčią su kitais vokiečiais į Minską. Iš nelaisvės pabėgau ir šiaip taip pasiekiau Lenkiją. Lenkijoje gyvenimas vis blogėjo.

— Ar neteko Lenkijoje susitikti lietuvių?

— Kur neteks. Vieni gyveno ūkiuose, kiti tarnavo. Daug lietuvių buvo Pamary, apie Daniją, buvusiam lenkų koridoriuje. Geriausi lietuviams buvo puslenkiai, atseit košubai, arba aplenkėję vokiečiai. Nieko sau ir lenkai iš gilumos Lenkijos. Blogiausi repatrijavę lenkai vilniečiai. Jie kiekviena proga norėjo su mumis atsiskaityti. Skųsdavo policijai.

— Kaip gi vis dėlto jūs patekote į švediją. Negi gavote išvyktį leidimą?

— Žinoma, kad ne. Kas duos. Du kartus mėginu pabėgti. Pirmą kartą "nusavinu" viename uoste mažą laivelį ir mėginu pasiekti švediją. Tris dienas kapečiausi jūroje. Ketvirtą dieną sugavo lenkų sargybos laivas. Nugabeno į Daniją. Atidavė policijai. Jį tardė ir

žvėriškai mušė. Buvau visas mėlynas. Galų gale paleido. Artėjo žiema. Neturėjau nei rūbų, nei maisto. Tokiam kaip man darbo nebuvo. Buvau amnestuotas. Taisčiausiai patekti į uostą. Lenkijoje uostai pilni policijos. Jie saugomi kaip kokios tvirtovės. Pusė lenkų išbėgtų, jei jie galėtų patekti į uostus. Nudariau girtą jūrininką. Su vėtimšaliais jūrininkais patekau į uostą. Prikibo policija, klausia, kuriam laivui priklausau. Veda į vieną laivą, veda į kitą laivą ir teiraujasi ar aš nebūsiu jų jūrininkas. Kaip girtą palieka išsimiegoti ir susirasti savo laivą. Man to tik ir tereikėjo. Žinai, vienas švedų laivas jau baigia pasikrauti anglų krovinių. Vadinas, tuoj grįš į švediją. Angliai biro pro tam tikrą skylių į pogrindį. Jau matosi ir anglų kaupo viršūnė. Nutaikiau momentą, kai niekas nematė, ir neriau pro šitą skylę į anglų patalpą. Čia išbuvau tris dienas niekieno nepastebėtas. Niekas nematė manęs ir aplėdžiant laivą. Pats nuėjau ir prišiočiau švedų policijai, pasakydamas kuriuo laivu nelegaliai patekau į švediją. Policijos žinioj tebuva vienas diena. Greit gavau darbą. Ir švedijoje išgyvenau daugiau kaip du metus. Ten paliko ir mano žmona su dviem vaikučiais — dvynukais. Dabar palaikome ryšį laisvais. Netrukus manau įą atsikviesių į Kanadą.

Taip, jis tai padarys, manau sau, žiūrėdamas į jo energingą veidą. Juk šis vyrukas perėjo per ugnį ir vandenį ir niekur nepažeuvo. Nepažeus jis ir Kanadoje. Pasikeičiu vienu kitu adresu, paduodu pluoštą lietuviškos spaudos ir atsisveikinu. Subraška atrankamos dureslės. Simpatingas, angliška kalbąs tarnautojas praneša, kad kas šeštadienį 2 val. internetu tiegiu rį šokių tokią pramogą, į kurias praše atsilankyti. Grįžtu namo ir galvoju: štai kur tikroji laisvė ir demokratija! Atėjau su pilnu portfelium ir niekas nepaklausė ką čia turiu, ką nešu. Babuvau kiek norėjau, pakalbėjau su kuo norėjau. Tegū Dievas laimina šitą kraštą, kur žmogus laikomas žmogumi.

IŠ LIETUVIŠKOJO PASAULIO

VOKIETIJA

DP suvažiavimas Miunchene įvyko spalio 2 d. Dalyvavo įvairių tautybių atstovai. Tartasi daugiausia į vokiečių ūkį pervedamųjų reikalais. Lietuvius atstovavo Kr. valdybos pirm. Zundė ir dar trys valdybos nariai.

Statys barakas tremtiniam apsigyventi. Pirmiausia tie ruošiami statyti Wiurtemberge ir Badene. Vokietijos vyriausybė tam paskyrė 1 milijoną markių.

Senelių prieglauda atidaryta Alpių kalnuose Bavarijoje, Berchtesgadene prieglauda, kurioje bus patalpinta 500 senelių. Iš jų 450 bus pabaltiečiai, o 50 vokiečiai. Kiekvieno jų išlaikymui bus skiriama 90 markių mėnesiui, iš kurių 10 markių kiekvienas gaus išlaidoms, o 80 eis maistui. Tuo tarpu ten dar tėra vos 40 senelių.

Heilbrono samatorija perkelta į Ambergą, nes kariuomenė reikalingos amos patalpos. Ligoniniai jaudinasi, kad nuo Ambergos rusų zona vos 40-50 km.

BELGIJA

Lietuviai Belgijoje Iš Vokietijos į Belgiją išemigravo apie 800 lietuvių vyrų. Bet šiuo laiku Belgijoje belik vos maža saujelė. Įskaitant ir vaikus bus iš viso apie 700, 3 kunigai ir du seminaristai. Lietuviai susiorganizavę į Belgijos

Lietuvių Bendruomenę, leidžia rotatoriumi spausdintą laikraštį "Gimtoji Šalis". Daugiausia lietuvių grįžo į Vokietiją ir dar vis grįžta. Kurie spėjo susitaupyti, išvyksta į Kanadą, Australiją, Pietų Ameriką.

Belgijoje darbo slygos sunkios. Anglių kasyklose darbas blogas, neįprastas ir labai pavojingas. Kitur susirasti darbą neleidžia. Dauguma lietuvių barškina emigracinių kraštų duris.

Jei kas norėtų lietuviams arba giminiams Belgijoje padėti išvykti, kreiptis į Tėvų Aramus, 15, Rue Ferrer. Mons. Belgium.

PRANCŪZIJA

Prancūzijos lietuvių suvažiavimas

Liet. Šalpos Dr-jos suauktas pirmasis Prancūzijos lietuvių suvažiavimas įvyko spalio 22 d. Paryžiuje. Be paryžiečių dalyvavo skyrių atstovai, o kaip svečiai, Paryžiuje viešėjęs, VLIK pirmininkas Mons. M. Krupavičius, kuris sveikindamas pasakė ilgesnį kalbą lietuvių susiorganizavimo reikalais. Žodžių dar sveikino latvių ir estų atstovai, o raštu D. Britanijos L. Sąjunga ir Belgijos Liet. Bendruomenė.

Apsvarstę savo vidaus gyvenimo reikalus, suvažiavimas priėmė rezoliucijas. Jose dėkojama BALF, visiems JAV lietuviams už paramą, BALF įgaliojiniui Dr. Bačkui už rūpestingą darbą bei objektyvumą, LSD valdyba įgaliojama rūpintis, kad į Prancūziją atvežami seneliai lietuvių nebūtų išblaškomi po visas prieglaudas, bet sukaupiami didesniais būreliais; prašyti valdybą baigti įvykdyti užsimojimus suorganizuoti dainos mylėtojų būrelius ir pagaliau aptarti PLB krašto organizacijos sukūrimo reikala.

Po suvažiavimo įvykusiam specialiam positarime nutarta išrinkti 5 asmenų komitetą, kuris turės nudiirbti PLB krašto organų sudarymui reikalingus techniškus darbus — paruošti statutą ir praveisti rinkimus į Kr. Tarybą. Į šį Laik. Org. Komitetą išrinkti: Tėvas K. Peckys, kun. Krivickas, adv. Paramas, kun. Pr. Dulevičius ir inž. Stankevičius, o kandidatais liko p. Galdikienė ir prof. J. Baltrušaitis.

Prancūzijos lietuvių organizacijos Svetimšalių draugijos Prancūzijoje tegali veikti tik gavusios vidaus reikalų ministerio leidimą. Pirmoji lietuvių organizacija, kuri gavo leidimą, buvo Lietuvių Šalpos Draugija Prancūzijoje. Ji paprašė leidimo vardu "Lietuvių Sąjunga Prancūzijoje", o gavo leidimą 1947 m. pradžioje, pakeitus vardą. Šiandien ji yra apėmusi beveik visus lietuvių Prancūzijoje: turi savo skyrius, ar jos vardu veikia komisijos bei komitetai. Kita lietuvių organizacija, veikianti, yra Lietuvių Sąjunga Strasburge, apimanči Strasburgo ir jo apylinkių lietuvių, kurie kartu yra ir LSD-jos nariai. Abi yra ne srovinės organizacijos ir yra įsijungusios į PLB.

Dabartinė LSD-jos valdyba sudaro: O. Bačkienė — pirm., Tėvas K. Peckys, SJ—vicepirm., Pr. Dulevičius — sekr., inž. A. Stankevičius — išd. ir pp. Ežerskis ir Puktenis — valdybos nariai. O LS Strasburge: kun. J. Krivickas — pirm., adv. B. Paramas ir ekon. J. Andrašūnas.

"Auto Stopa" į Romą Jaunas, gabus studentas Juozas Jasėnas, neturėdamas pinigų sugalvojo šventaisiais Metais nuvažiuoti "Auto Stopu" į Paryžių ir Romą. Po 13-kos dienų jam sunkios ir nuotykingos kelionės pasiekė Amžingąjį

Miestą. Atvykęs į Romą ant rytojaus turėjo laimės pamatyti Šv. Petro Baziliką per audienčią šventą Tėvų Pijų XII, visai iš arti net du kartus.

Išbuvo Italijoje visą rugpjūčio mėn. Apkeldamas visą Italiją skersai ir išilgai — nuo Pompėjos iki Venecijos. Iš Italijos grįžo nuo Modane sienos taip pat "Auto Stopu" per Alpių kalnus (Mont-Blanc, Charmonix), apvažiuodamas du kartus Lėmano ežerą per gražiusius Šveicarijos miestus: Lausanne, Montreux. Šios pasakios, apvažiuodamas du kartus Šveicarijos Riviera. Per Genevą grįžo į Paryžių.

Matote, mieli skaitytojai, ką reiškia jauno, sumanuso žmogaus karštas pasiryžimas. Anot Dickens, energija ir stiprus pasiryžimas stebuklus daro. Aš kartą Juozo paklausiau: "Kas tave tuose kelionėse sustiprina ir duoda impulso?" Jis man nuširdžiai atsakė: "Ir tolimiausioj kelionėj Dievas yra arti".

D. BRITANIJ

D. Britanijos Liet. Sąjunga

Spalio 24 d. įvykęs DBLS suvažiavimas išrinko naują valdybą. Pirmininku liko tas pats M. Bajorinas, I vicepirm. kun. A. Kazlauskas, II vicepirm. P. Bulaitis, sekret. J. Vičinską, išdin. J. Dėdinas, pakviestas iš kandidatų, vietoj išėjusio išrinkto P. Varkalos. Kazlauskas ir Bulaitis buvo valdygoje ir perėitą kadenciją.

Suvažiavime dalyvavo min. Balutis ir VLIK pirmininkas Mons. M. Krupavičius, ypač kėlęs PLB reikalą. Suvažiavimas nutarė po ilgų diskusijų, kad DBLS imsis iniciatyvos sudaryti iš visų organizacijų LOK, kuris praves rinkimus į Krašto Tarybą.

Lietuvių Namai Londone

Jau nupirkti už 8000 svarų, sumokėjus 3000, o 5000 užtraukus paškolą, kurios 1000 reikės grąžinti per metus, o 4000 išmokėti per 20 metų. Kadangi dar reikalinga skubus remontas, tai DBLS vadovybė vėl paprašė visų lietuvių pirkti daugiau Namų akcijų. Namai yra 4 aukštų su rūsiu, 19 kambarių, turi sodnelį. Tai bus gražus lietuviškas centras Londone.

ITALIJA

Naujas kunigas

Spalio 10 d. Germanikumo Kolegijos maldykoje bus įšvęstas naujas kunigas diakonas Jonas Juraitis, kilęs iš Vilkaviškio vyskupijos, Alvisto paraplijos. Į seminariją įstojo vokiečių okupacijos metu Vilkaviškyje. Karo eigoje buvo vokiečių išgabentas į Vokietiją ir privestas atlikti pagalbinį tarybų frontą. Karui pasibaigus, jis atvyko į Eichstaetą, kur daugelis kitų lietuvių klierikų tęsė teologijos mokslus. Iš čia 1945 m. rudenį su 19 kitų klierikų ir būrelu kunigų atvyko į Romą. Kai kiti jo kolegos paliko gyventi naujai beformuojamos lietuvių Šv. Kazimiero Kolegijos globoje, klierikas Juraitis, buvo priimtas į Germanikumo Kolegiją, kur baigė filosofijos studijas, įgydamas licenciatą laipsnį. Perėjo į teologijos kursą, kurį jau tris metus studijavo ir dar toliau tęs per sekančius du metus, siekdamas įsigyti teologijos daktaro laipsnį.

PAIEŠKOJIMAI

Jonas Janulis, gyv. Toronte. Žinantieji jo adresą arba jį patį prašau atsiliepti: O. Vindašienė, 48 Lloyd Ave. Hamilton, Ont. Telef. 41094.

Rimo Geležūno, gyvenusio Rebdorfe stovykloje prie Eichstaet Vokietijoje, emigravusio į Kanados aukso kasyklas ieško A. Maslonis: 428 East 18th St., Paterson, N.J.

Kas mums pagelbės

Pasitikėdami viso pasaulio lietuvių vienybe, gavę pradžią realios paramos iš VLIKo ir BALFO, įkūrėme Vak. Vokietijoje, Diepholze, lietuvišką aukštesniąją mokyklą ir mokiniams bendrabutį.

Šios įstaigos tikslas išgelbėti nuo galutinio nutautinimo Vokietijoje gyvenančių lietuvių jaunomenei ir paruošti ją tėvynės Lietuvos tarnybai. Daugiausia mums rūpi ateiti į pagalbą Maž. Lietuvos lietuviams, kurie, priversti gyventi tarp vokiečių ir leisti vaikus į vokiškąsias mokyklas, negali patys vieni atsispirti gamai stipriai vokiecinimo galiai. Žinugu yra matyti, kad bendrabutį atvykstančius sveikus ir gražius lietuvių klaidėdžių vaikus, kurie, net vokiškąsias mokyklas, palikę savo tėvelius stoji į lietuvišką gimnaziją ir su dideliu užsidegimu griežiai kartoti savo gimtąją kalbą, kurią jau buvo bėpamiškę. Tai daugumoje susipratusių ir Lietuvai ištikimaisių klaidėdžių vaikų.

Gimnazijoje, kurioje veikia visos 8 klasės, vyksta smarkus darbas. Tai yra vienintelė visoje Europoje tikrai lietuviška ir krikščioniška gimnazija. Visos kitos liet. gimnazijos Vak. Vokietijoje likviduotos, nes vokiečių valdžia, remdamosi Aukštųjų Komisarijų potvarkiais, nesutinka duoti tautinėms tremtinių mokykloms paramos. Tai mūsų tautiečiai turi būti prisiversti atiduoti savo jaunąją kartą mokyti ir auklėti vokiečiams. Daugelyje vietų vokiečiai nepilna mūsų vaikų į savo aukštesnes mokyklas. Bet lietuvių vistic nepajęgtų apmokėti vokiečių mokyklose už vaikų mokslą. Taigi Vokietijos lietuviams ateina tamsiausi laikai, kaip kadaise Lietuvoje carų priešpaudos gadynėje...

Šitą tamsią valandą ryžtės nepasiduoti. Po ilgos ir atkaklios kovos vokiečių įstaigose galų gale pavyko gauti teisę laikyti bent vieną savo gimnaziją ir gauti nors 2 mokytojų algas. Gavome taip pat ir geras patalpas su visais reikalingais įrengimais mokinių bendrabutiui. Pasišventėliai mokytojai

dirba gana sunkų darbą, teigdami už 1 pamoką vos 40-50 pfų.

Visa tai — Vardan tos Lietuvos!

Gimnaziją įkūrė, mokinius sukvietė, bet kai reikia juos išlaikyti — mūsų jėgos nebeįsė. Mokinių tėvai, patys būdami vieni vargingiausių Europos skurdeivių, jokių būdų negalėtų apmokėti už savo vaikų mokslą ir maitinimą.

Jūs tai, brangūs viso pasaulio lietuviai, ir šaukiamės! Rodos, nebūtų jau labai sunku didesnės lietuvių kolonijoms apsilimant paglobot bent po vieną mūsų gimnazijos klasę ir surinkti mokinių išlaikymui bent po 80-100 dol. kas mėnuo.

Mūsų planas paremtas viltimi, kad visur atsiras kilnių idealistų lietuvių, kurie parodys gražios iniciatyvos ir sutiks padėti mūsų įgaliotiniams. Prašome tokius tautiečius atsiliepti.

Tai yra pirmasis bandymas po platųjį pasaulį išsisklaidžiusiai lietuvių šeimai. Jeigu jis pavyks — mūsų svarbi įstaiga gyvuos ir savo uždavinį atliks.

Tada mes visi matysim ir suprasim, kad Lietuvių Vienybė tai yra toji nepalaužiama jėga, kuri padės mums išstoti sunkioji kovoj už lietuviškąją kultūrą ir už lietuvių laisvę.

PLB Vokietijos Krašto V-ba
(21a) Bad Salzungen,
Baum Str. 17

REDAKCIJAI PRISIŪSTA

Lietuvių Kalbos Vadovas, sudarė prof. Dr. Pr. Skardžius, St. Barzdukas, J. M. Laurinaitis; Tartinis ir rašyba; Kirčiavimas — kalbos dalykai, žodynas, MC ML, Lietuvių Tremtinių Bendruomenė. Technikinį spausdinimo darbą vykdė "Ventos" leidykla. Tiražas 5.000 egz., iš jų 200 numeruoti. Spaudė ir įrašo Deutscher Heimat — Verlag, Bielefeld, 606 psl.

Dedikuota: Didiesiems lietuvių kalbininkams — prof. Jonui Jablonskui ir prof. Kazimierui Būgai — atminti.

KAZYS BRADŪNAS

RUDENĖJANT

Temstant eisim prie tekančios upės,
švies pirmųjų žvaigždžių spinduliais.
Tau balandžiai, ant rankų nutūpę,
Pailsės visą naktį tyliai.

Ko žiūri taip į žemę nustebus,
Argi slinkty jau slėniu ruduo?
Sausos gėlės saulėlydin stieblas,
Neša vasarą upių vanduo.

Ar gyvenam, ar sapnų sapnuojam —
Kaip svajonė nuėjo diena...
Vakarinis dangus raudonuoja,
Girioj gėsta paklydus daina.

Tau balandžiai, ant rankų nutūpę,
Pailsės visą naktį tyliai.
Temstant eisim prie tekančios upės,
švies pirmųjų žvaigždžių spinduliais.

DARBYMEČIO PADEKOS MALDA

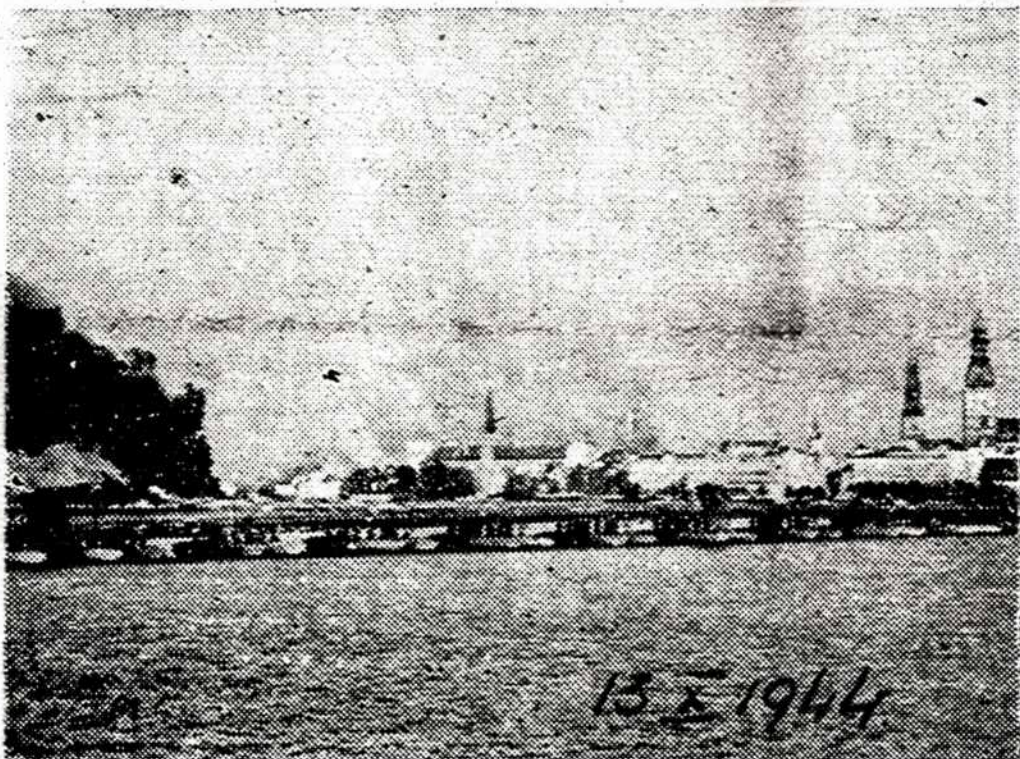
Dėkui, Viešpatie, už rugio sunkų grūdą,
Už visas prinokusias dirvas,
Už tą darbą, už tą prakaito paguodą.
Ir už džiaugsmo ašaras tyras.

Dėkui, Viešpatie, už ramų, tylų lietų,
Už gyvybę bundančių daigų,
Už tą šilumą rudens dienų saulėtų,
Už tą želmenį taip žalią po sniegu.

Dėkui, Viešpatie, už vėją pietvakarių,
Už upelį tvinusį lankom,
Už tą valandą, kai pirmą vargą arėm.
Žydint sodam visomis šakom.

Dėkui, Viešpatie, už kaitrųjį rugpjūtį,
Už rases vidurnaktį tylių,
Tavo rankoje jau baigėm gausią pjūtį,
O tu laimini vėl plotus pasėlių.

Bus pilni visi tėvynės klaucai,
Brolis brolį ir Tave mylės.
Dėkui, Viešpatie, už mūs kasdienę duoną,
Brandų derlių Nemuno šalies.

Deganti Ryga pasitraukiant vokiečiams

Istorinis "Karys" Lapkričio 23-jai paminėti

Senųjų šio laikraščio redakcijos narių iniciatyva, mūsų tradicinei Lapkričio 23-jai paminėti išleis pirmasis tremtyje, JA V-bėse, "Kario" nr. šis vienas seniausių Nepriklausomybės meto lietuviškosios spaudos organų, kaip aštrus moralinis ginklas prieš visus amato Lietuvos priešus, gimė Nepriklausomybės kovų metu su patriais pikčiausiais mūsų priešais rusais-bolševikais 1919 m. gegužės 25 d. Lietuvoje ar vėlesniosios išsivijos bei tremtinių tarpe nerisime žmogaus, kuris nežinotų šio mūsų savitraščio.

Šiame "Kario" numeryje bus gausūs kariniai istorinės medžiagos, pradedant istorinės Lietuvos laikotarpiu ir baigiant II-ju Pasaulinio karo tragedija, po kurios ginkluotas lietuvis vėl kariausi ir gyvena kietu kario gyvenimu tiek Lietuvos miškuose, tiek Vokietijoje (amerikiečių sudarytose daliniuose), tiek pagaliau JAV armijoje, Korėjoje ir net prancūzų Indokinijoje...

Leidinyje savo raštais dalyvauja žymieji įvairių profesijų bei politinių srovių autoriai, būvę savanoriai, kariai, partizanai.

"Karys" turės didelio formato žurnalo išvaizdą, su viršeliu, gausiai iliustruotas. Šio pirmo numerio kaina — 50 centų.

Redakcija stengiasi, kad bent JAV lietuvių kolonijas šis "Kario" nr. pasiektų dar prieš Lapkričio 23-sios minėjimą, kad šia proga būtų lengviausia "Kari" paskleisti. Nuosirdžiai prašome visus spaudos platintojus, visus buv. "Kario" senuosius talikinius Nepriklausomajai Lietuvai — išsiųskinti vietoje, kokiu būdu ir apytikriai kiek maždaug egz. "Kario" galėtų išplatinti savo kolonijose ir artimiausiose apylinkėse. Šiuos duomenis, drauge su naujųjų mūsų knygnešių adresais, kuok skubiausiai siųsti redakcijai: "Karys", 156 Steamboat Rd., Great Neck, N.Y.

Mūsų visų tremtinių, šiuo me-

tu jau išėjusių ar išeinančių į JAV kariuomenę, artimieji taip pat prašomi pasirūpinti, kad visi šie naujieji JAV armijos kariai gautų šį istorinį "Kario" nr.

"Karys" privals pasiekti mūsų brolius ir Mažosios Lietuvos jaunomenei Vokietijos tremtinių stovyklose, kur tie mūsų tautiečiai didžiai vargsta, žiūrėdami į beviltišką ateitį ir negalėdami mums ekonomiškai padėti. Taigi, mūsų visų pareiga jiems pagelbėti. Atsiras ir kitose pasaulio šalyse vargiai gyvenančių tautiečių, kuriems Lietuva ir jos žūtibūtinė kova dėl laisvės nemažiau rūpi, negu mums. O taipgi nėra negalima, kad bent dalelė šio moralinio ginklo pasieks lietuvių ir už amų uždangų, kur kartais ir paukščių nelengva praskristi.

Dėl šių priežasčių yra nustatyta ir atitinkama šio pirmojo tremtyje — JAV — išleidimo "Kario" nr. kaina.

Mielasis atgimusias "Kario" bičiul! Paremdamas čia visiems žinomomis sunkiomis sąlygomis egzistuojantį "Kari", tuo pačiu jau remi ir visų čia minimų kraštų lietuvių moralinę ir fizinę kovą dėl laisvės, demokratinės Lietuvos ateities. Šį atsišaukimą maloniai prašomi perspausdinti ir kiti jo negavusieji liet. laikraščiai ir žurnalai.

"Kario" redakcijos vardu
Kpt. Simas Urbonas.

Muzikas Aleksis Kučiūnas

Tiek mokslinės tiek meninės mūsų žymiosios patėjos, išblokštos iš tėvynės, daugiausia susisipietė JAV. Tačiau ir čia palyginus retai kam iš jų patsiseka rasti tinkamo darbo.

Žinomas mūsų operos akompaniatorius ir dirigentas Aleksis Kučiūnas, šiuo atžvilgiu laiminęs gėsmis yra. Atvykęs prieš metus į JAV iš tremties, jis pradėjo kaip akompaniatorius ir, berods, kaip muzikos mokytojas, o dabar gavo sau visai tinkamo ir garbės teikiančio darbo vienoje iš geriausių JAV muzikos mokyklų — Čikagos Metropolitan School of Music, kur gaus progos pasirodyti plačiai JAV visuomenei įvairiose gastroliųse.

A. Kučiūnas į šią mokyklą buvo priimtas kartu su dviem kitais muzikais — Tauno Haninikainiu ir Georg Lawner. Šių pirmasis Čikagos simfoninio orkestro dirigento pavaduotojas, o antrasis Naujorko Miesto operos štabo narys, tad abu amerikietiškajai publikai jau žinomi. Kad Al. Kučiūnas ga-

lėjo gauti tokią vietą JAV gyvenęs vos metus, tai rodo, kad Čikagos muzikos pasaulyje jis įvertintas iš pirmo žingsnio. Dėl to beveik nusistebėję Čikagos muzikinis žurnalas "Musical Leader", išspausdinęs tą žinią net dviejose savo žurnalo spalio mėn. Nr. vietose.

Minimas žurnalas pastebi, kad Al. Kučiūnas buvęs Ljuba Welitch akompaniatorius, kad praėjusį sezoną vadovavęs Anna Fitzu operos klasėje ir mokęs eilę dainininkų, kad anksčiau dirigavęs Dreseno operoje 4 metus, o tremtyje vadovavęs "Displaced Persons Opera Company". Kad ši "opera company" buvo lietuvių opera, pagaliau, kad ir pats Aleksis Kučiūnas yra lietuvis, žurnale visai nepaminima. Amerikiečiai, mat, nesupranta tautinio jausmo ir nesiskaito su tautybėmis. Jiems svarbu tik gerą jėgą turėti ir ją išnaudoti. Nepažymėtos ir minimų Al. Kučiūno naujųjų dviejų kolegų tautybės, nors pavardės aiškiai rodo, kad ir jie ne kokie amerikoniai.

JTO pašto ženklų konkursas

Naujorko kuriamas JTO paštas, kuris išleis ir savo ženklus. Sutartis su JAV paštu jau pasirašyta. Ženklai bus atskirti, bet jų pajamos eis JAV paštu. JTO turės tik agentūrą ženklams parduoti filatelistams.

JTO pašto ženklams pagaminti skelbiamas tarptautinis konkursas, kurio premijoms skiriama \$500.000.

Rytų studijų centras

Madride yra įsteigtas Orientalinių Studijų Centras, kuris kaip krikščioniškųjų Rytų Misių moksline sekcija yra priklausančios nuo šv. Rytų Bažnyčios Kongregacijos. Šio centro tikslas yra studijuoti religinius ir kultūrinius Rytų aspektus, pasinaudojant iš Rytų Europos parengusių intelektualų darbu, drauge jiems duodant progą palaikyti savo kultūrinę veikimą. Centras ruoš orientalių kalbų kursus, seminarus diskutuoti Rytų problemas ir turės knygų leidimo sekciją.

Toronto universitetas

Toronto universiteto studentų skaičius šiemet puolė iki 11.825. Naujų studentų 1.947 mažiau negu pernai ir net 5.000 mažiau negu 1946 m. Karo veteranų skaičius labai sumažėjo. Daugiausia studentų yra vad. menų fakultete — 5.038, o antroje vietoje stovi inžinieriai — 2.053. Mokslinių laipsnių įsigijimo mokykla turi 1.113 studentų.

Frank W. Russell

Spalio 14 d. Winnipege mirė 85 m. amžiaus katalikų veikėjas Frank W. Russell, vienas žymiausių katalikų visuomenininkų Vakarų Kanadoje. Anglų kilmės konvertitas, a.a. Russell buvo žurnalistas ir ilgą laiką redagavo katalikų savaitraštį "The Northwest Review". Be to, dalyvavo visoje eilėje katalikiškų organizacijų. Jam la bi rūpėjo švietimo reikalai ir jis drąsiai viešai gynė katalikiškų mokyklų reikalus Manitoboje.

S. B.

— NAUJORKAS. — Tarptautinės gydytojų sąjungos pirmininku išrinktas švedas Dr. Dag Kuntson.

JUOZAS KRALIKAUSKAS

INDĖNŲ VASARA

Ištrauka iš romano "Aukso kasyklose"

KAI PRALEK DAMAS vėjūktis lanksto skaudžiai raudonus mėlynių uogienojus, Pauliui atrodo, lyg tarp pušaičių šokinėja liepsnelės. Kiek tik akys beužmato, miškai dega geltonais raudonais lopiniais. Rodos, pakeitė kas tą gausybę, tuos milijonus žalių lapelių auksiniais...

Indėnų vasara.

Pilna aplinkui, net ligi horizonto šito įsidedusio geltonumo ir raudonumo. Išsipošus visa aukso kasyklų apylinkė, lyg per kokią nepaprastai didelę, vienintelę metuose šventę.

Indėnų vasara. Iš eilės jau kelinta įsaulėjusi diena. Bobų vasara, sakydavo Lietuvoj, atsimena Paulius. Vėlyvi žiogeliai čia vienas, ten toliau atsiliepia antras; čia vėl pirmasis, ten vėl antrasis. Ir trečias! Ir kiek jų, ir eidamas vis girdi juos kitus. Bet pasakyk, jei esi gudrus, kur jie? Kur šitie žiogeliai griežia, taip slapukais išsislapstę? Gal po žemuogių trilapiais, kurių kai kurie dar vis žali, bet daugiausia jau raudoni ar rudai dėmėti? Gal tarp mėlynių uogienojų, kurie vis ugniniai, o vietomis net jau violetiniai? Gal aukštastiebiuose, kurių ilgi lapai tokie raudoni, net vyšniniai? O gal geltonuose karkliukuose tarp žilsvai žalių eglaičių? Gal tose tujelėse — švelniosiose švelnutėse, su persiliejimu iš šviesiai žalios į gelsvumą? O gal žilvičiuose, kurie žvilga saulėje, lyg jie būtų rasoti? Tik jau gal ne topoliukuose, kurių lapai — tamsiom dėmėm, lyg rūdim, pakęsti — sausai sušnara, gūždai sušagžda, primindami kapines...

Paulius pats vienas, prieina skardumą ir uolas, iš kur matyti žemai slėnis.

Tūkstantasis lapelis nukrinta po kojom. O lyg užgaudamas pačią širdį. Ir šen, ir ten reikarčiais vėl vienas, vėl kitas nukrinta. Be akiteėjimo, be mažiausio pasiskundimo: tebūnie, Viešpatie, Tavo tokia valia. Visiškai tyliai ir iš lėto, iš lėto...

Paulius atsideda ant akmeninio kalno prie žilsvai tamsios uolos. Visų vėjų pūstas, visų liety plautas šis akmenis paviršius — niūrus, rauplėtas. Seni masyvūs akmeniniai veidai — raukšlėti, sutrūkinėję, sueizėję. Tūkstančiai metų pro šituos masyvnus veidus praėję... Raukšlėse įsikūrę samanės ir liesazolės. Didesnėse raukšlėse ir įdubimuose susidarę kiek juodžemio, kur šiaip taip skursta žemi berželiukai ir pušytės.

Šiandie čia Pauliui kuone ramu. Nei laukia ko, nei gaila praėitės. Nugarą atšliejęs į uolą, tyloj stebi, kaip pušėlėje šokinėja voveraitė. Taip vikriai ir lengvai, tarytum paukštė, it turėtų nematomus sparnus. Linksmutė, žvali jina. Džiaugiasi dėl indėnų vasaros tokio fantastinio spalvingumo.

Voverėlė perbėga į eglaitę, tarytum — didelę Kalėdų eglaitę. Dabar iš arčiau dar geriau matoma. Rudpilkė. Su juodom aktytėm ir juodu nosies galiuku.

Bet, štai, ją apima kažkoks nerimas ar baimė. Ir buvus ligšiol nebyliška tyli, ji pradeda gana skardžiai:

— Cyp-cenk! Cyp-cenk! cenk! — Ir su kiekvienu skiemenu vis staigiai krusteli jos ilgos uodegos galas. Sujudus nardo voverėlė tarp tankių šakelių, lyg ko ieškodama, lyg norėdama ruo ko pasislėpti ir nesurasdama vietos. Sustoja beveik pačioj viršūnėj ant šakytės.

— Cyp-cenk! Cyp-cenk! cenk! — lyg ant ko bardamosi, lyg ką greit sakydama, lyg atspirašinėdama. Visai į kokį paukštį panašiu balsu. Trim kojytėmsitvėrus į šakelę, o vieną priekinę prietus prie krūtinės, lyg rodydama, kad ji tikrai tikrai, kad, kiek beišgalėdama, iš visos širdies sako: — Cyp-cenk! Cyp-cenk! cenk!...

Staiga — iš Kalėdų eglaitės, lyg spyruokle išmesta, lanku išlekia voveraitė ir akmuo...

Paulius prišoka prie voveraitės. Ji dar judina kojeles, darydama tuščią pastangą. Net ir ta priekinė, kurią tik ką dar eglaitės viršūnėj laikė prie širdies, kai kažką tuo "cyp-cenk! cenk!" juk sakė, gal atspirašinėjo, kad ją paliktų dar gyventi. Tuoj pat visa pasitempė ir — nurimo. Nurimo visiškai šit tik ką buvus tokia vikri ir žvali. Nukritus ir ji, kaip amas tūkstantasis lapelis...

Užkliuvęs akim ir tą akmenį šalia voveraitės, Paulius staiga atsimena ir apsidairo...

Iš anapus uolos išsikiša juoda galva, tamsiai rudu, kaštoninu veidu. Vaiduoklis ar pats šitų miškų velnias? Ne, juk tai Tommy Fox. Šiek tiek šypsoi. Pauliui į jį kežiūrint, ta laukinė šypseną tirštėja, gilėjant tamsioms raukšlėms iš sadistinio pasitenkinimo. Baugi, ledžmuginė šypseną anapus uolos, tarytum anapus kultūros laikų.

— Ir negaila nė kiek? — klausia perkęsdamas pasipiktinimą Paulius.

— ... — indėnas šoktelė ant uolos ir atstaibuoja dideliais žingsniais. Nuo tokio klausimo jis išsištiepia dar plačiau ir į visiškai jau atvirą šypsojimą. Keistų įspūdį dar labiau didina tas jo odinio, žalia švarko blizgėjimas ir akmuo dešinėj gniaužtėj.

— Negerai taip, — papurto galvą Paulius.

— Kodėl? — jo akys tokios juodos, kad net blizga.

— Ar ne džiaugsmas buvo, kad ji šokinėjo?

— Aš gerai pataikiau.

— Kaip tu nori gyventi, taip ir voveraitė norėjo.

— Aš medžioju.

— Ar ją valaysi?

— Jos nenoriu, — indėnas gniaužtėj turimą akmenį pamėtėja į viršų ir vėl pagauna.

— Tai kas iš tavo tokios medžioklės?

Abu tyli ir žiūri į negyvą voveraitę. Buvo rudpilkė. Buvo su juodom aktytėm ir juodu nosies galiuku. Miške klykteli kažkoks didelis paukštis.

— Dievas leidžia mums medžioti. Mano ir tėvas ir senelis ir senelio senelis medžiojo. Ir dabar jie medžioja.

— Kur?

— Laimingojo medžioklės šalyj.

— Kur ji yra?

— Nežinau. Aš gi laimingų medžioklės laukų dar nemačiau. Už saulėlydžio kranto jie.

— Hm... Už saulėlydžio kranto, sakai... — Paulius sustingsto.

— Ten.

Slėnis įklusęs. Retais nelygiais protarpiais dvelkteli lengvutis drungnas vėjokas. Žemai slėnyj matosi apaugęs upelis. Blizga tik kai kur, ties vingiais paplatėjęs ir iš gelsvų krūvų išsilaisvinęs. Vietomis pasidriekęs rūkas: kaip skystų skystų smilkalų apniukę. Kai kur uolos nuo skardžių mėtoja aštrai sublizgančias akmenis nuoskaldų atšvaitais.

— Kartais juos sapnuoju, — pasako Tommy Fox, žiūrėdamas į slėnį juodai švytinčiom akim.

— Ką tokius?

— Juos, — indėnas galvos kryptelėjimu parodo į slėnį. Ir, tur būt, supratęs, kad Budriut neaišku, pridėda: — Jie čia medžiojo. Kai dar nebuvo šitų aukso kasyklų... Kai dar į čia nebuvo pažiūrėjęs nė vienas baltasis... — indėno balse pasigirsta liūdsumas. — Matai, kiek jų daug. Ne dūmai, ne rūkas: tai — jie grįžę.

— Gal.

— Išsilgo šitų vietų. Jie kiekvieną rudenį čia sugrįžta.

— Kiekvieną?

— Kiekvieną rudenį visi.

— Ko?

— ... — indėnas neatsako, tarytum šito klausimo jis būtų negirdėjęs.

(Bus daugiau)

Iš plataus pasaulio

Pirmos sprausminių lėktuvų kautynės

Pasaulio istorijoje pirmos oro kautynės, dalyvaujant iš abiejų pusių sprausminiams lėktuvams, įvyko lapkričio 8 d. prie pat Mandžiūrijos sienos Korėjoje, netoli komunistinės laikinosios sostinės Sinuiju. Skrisdami 600 mylių į valandą greitai kovėsi 8 ar 12 rusiškos gamybos MIG lėktuvų su 4 amerikoniškais. 2 rusiškieji buvo numušti. Esą, rusiškieji kautis nenorėjo, bet norėjo nuvilioti amerikoniškuosius už sienos i Mandžiūrijos pusę. Tie nesidavę išprovokavo jami.

Apskritai, kiniečiams įsikišus, JT pradėjo daugiau bombarduoti iš lėktuvų. Vieną dieną 600 lėktuvų daužė visą pasienį. Nuo Sinuijų į šiaurės rytus už 54 mylių esąs Yongbyong esąs visai nušluotas, o paties Sinuijų sudaužyta apie 90%. Tik tiltų per upę dar nepasisekė sudaužyti. Vieną kartą JT lėktuvai buvę apšaudyti iš Mandžiūrijos pusės.

Kom. Kinija pakviesta į JTO posėdį

Lapkričio 8 d. prieš balsuojant JAV ir Kubai, o Egiptui susilaikius, priimta D. Britanijos rezoliucija apskaitinanti Kom. Kiniją įsikišus į Korėjos karą ir kviečianti ją prisijungti delegaciją pasitarinti dėl apskaitinimo. Sovietų rezoliucija, siūlanti pakviesti į sąvartytį Korėjos problemos, atmesa prieš jos pačios ir Jugoslavijos balsus, prieš balsuojant JAV, Nac. Kinijai ir Kubai, o kitom 6 valstybėms susilaikius.

Vokietijos sąlygos

Kanceleris Adenauer perskaitė parlamente vyriausybės nutarimą, kad Vokietija sutinka įsijungti į antibolševikinį karinį bloką, bet su dviem sąlygomis: 1. Vokietija šitam apsigynimo fronte turi būti visiškai lygi su kitom tautom ir 2. Sudaromas frontas turi būti pakankamai stiprus, kad galėtų apsaugoti V. Vokietiją nuo rusų įsiveržimo.

JAV rinkimai

Praeito antradienio rinkimuose demokratų išliko smūgis, nors visiškai jie ir nepralaimėjo — tebeturi daugumą ir senatę ir atstovų rūmuose.

Į senatę iš 36 renkamųjų demokratų laimėjo 18 vietų, kas su 31 jau turimom vietom sudaro 49, t. y. lygiai pusę ir dar 1. Respublikonai laimėjo taip pat 18 vietų, o turėjo 29, tad turi dabar iš viso 47. Skaitant pagal rajonus demokratų iš respublikonų paveržė 1, o šieji iš jų 6 vietas.

Į atstovų rūmus iš 435 vietų demokratų laimėjo 232, respublikonai 199, nepriklausomas iš Ohio ir dar 3 yra neišspręsti. Daugumai reikia 218, tad demokratų turi 14 pervirši. Iš demokratų dabar paveržė 28 vietas ir 1 vietą nepriklausomasis. Iš respublikonų demokratų paveržė 2, o iš Darbo partijos jie paveržė dar 1.

Gubernatorių didžioji dalis išrinkti respublikonai — 22, demokratų 10 ir 1 dar neišspręstas. Demokratai pralaimėjo 6 vietas.

JTO sferose manoma, kad respublikonų laimėjimas didina grupę tų, kurie reikalauja aktyvesnės užsienio politikos ir paramos Čiangkaišekui.

— ANKARA.—Turkija skundžia JTO Bulgariją dėl 250.000 turkų nežmoniško išvargimo iš krašto.

— BELGRADAS. — 1947 m. nutraukusi diplomatinis santykius su Jugoslavija Čilė juos vėl atnaujino.

— BERLYNAS. — Rytų Vokietijoje Jehovah sekta buvo paskelbta priešvalstybine jau prieš porą mėnesių. Tada 500 jų buvo suminti. Dabar 16 nuteisti kaip vakariečių šnipai nuo 2 iki 15 metų.

— BELGRADAS. — Jugoslavija gražio pirmuosius 174 vaikus namų karo metu deportuotus iš Graikijos. Laukiama, kad abiejų kraštų santykiams tai atsilieps teigiamai.

Ukrainiečių pagrindinio vadovo

Žuvus UPA vadui gen. Čuprinkai, Ukrainos Vyriausioji laikinimo Taryba — UGVR — veikianči Ukrainoje, pagrindinio armijos vyriausiojo vadovo paskyrė pulk. Vasylių Kovolį.

Beabejo tai yra slapivardis. Čiuprinkos pavardė jau paskelbta. Tai Roman Suchevič — Lozovskij — Tur.

Jie kaltina

JAV susidarė komitetas "American Committee for the Investigation of the Katyn Massacre, Inc.", kuris daug nemalonumų padaro Sovietų atstovams laisvame pasaulyje. Lenkų pakviesti, į jį įeina keletas pirmųjų Amerikos žurnalistų bei publicistų, kaip tai Max Eastman, Dorothy Thompson, George Creel, William J. Donovan, Allen W. Dulles, James F. Farley, Clare Boothe Luce ir George E. Sokolsky. Paskutiniu laiku jie kreipėsi į buvusį Amerikos pasiuntinį Lenkijai, prašydami jį, perduoti laišką Sovietų Užsienų reikalų ministeriui.

Višinskiui prašant jo bendradarbiavimo padedant šiam komitetui surasti bet kokius tikrusius pėdsakus tikrųjų 15.000 lenkų karininkų žudikų.

Višinskis šiuo reikalu jau buvo užklaustas 1949 m. lapkritį, bet nebuvo gauta jokio atsakymo.

— PARYŽIUS. — Kadangi M. Thorez serga ir gydos ligoninėje, sako skaudžiai sumuštas pačių partiečių viename susirinkime, tai veikiančių partijos generalinių sekretorių paskelbtas Jacques Duolos. Sklinda gandai, kad Thorez būsiųs visai pakeistas Auguste Lecquer.

— TEHERANAS. — Iranas ir Sovietų Rusija pasirašė naują prekybos sutartį \$20.000.000. Iranas eksportuos medvilnę, tabaką, ryžius, džiovintus vaisius, kailius ir kt., o Sov. Rusija — tekstilę, cementą, cukrų, stiklą, mašinas ir kt. pramonės gaminius.

Ir Šveicarija ginkluojasi

Šveicarijos karo departamentas šefas pateikė planą viršbiudžetinių sumų ginklavinimui. Biudžete metinės išlaidos karo reikalams yra 37 milijonai frankų. Papildomai norima sunaudoti per 5 m. dar 1 milijoną 400 milijonų šv. frankų arba 110 milijonų prancūzų fr. Tos sumos būtų sunaudotos daugiausia priešlėktuvinei artillerijai, šarvuotiems ir aviacijai. Armija esanti gerai apmokyta ir jos nuotaka kovinga.

Tautinė bažnyčia R. Vokietijoje

Rytinės Vokietijos zonos komunistų partijos suvažiavime numatytas projektas sudaryti tam tikrą tautinę bažnyčią kelia didelio susirūpinimo katalikų tarpe. Padėtis yra labai rimta, nes jau imamas priemonių Rytų zonoje esančias religines bendruomenes izoliuoti nuo Vakarų ir visą krikščionišką jaunimą jungti į taip vadinamo Laisvojo Vokiečių jaunimo elles.

— MASKVA. — Kom. Kinijos invaziją į Tibetą Maskvos spauda vadina "teisėtomis priemonėmis atbaigti krašto suvėlinimą ir laidavimu taikos bei saugumo".

KANADOS ŽINIOS

Kanados eksportas padidėjo

Š. m. rugsėjo mėn. Kanada eksportavo už \$279.100.000, o pernai tą mėnesį — už \$228.400.000. Į JAV buvo eksportuota už \$192.790.000, kai pernai tą mėn. — už \$113.701.000. Ypač padidėjo eksportas medžio, popieriaus, metalų ir geležies. Į D. Britaniją ir kt. svaro kraštus eksportas sumažėjo.

Imigracija į Kanadą

Kanada vis dar trūksta gyventojų ir imigrantai yra labai pagelbajami. Per pastaruosius 5 metus į Kanadą imigravo apie 410.000 žmonių. Rekordas buvo pasiektas 1948 m. kai įvažiavo 125.414 imigrantų. 1945 m. imigrantų buvo 22.722, 1946 — 71.719, 1947 — 64.127, 1949 — 95.088, o per pirmuosius 9 šių metų mėn. — apie 58.200.

Bet Kanada gyventojų atžilgų yra labai "apipilėjama" JAV. Ten yra geresnės gyvenimo sąlygos, daugiau galimybių, didesnis atlyginimas, tad daug kas į ten išvyksta. Per pastaruosius 5 metus kiekvienai 10 atvykusių imigrantų atiteko 4 išvyksta. Iš viso iš Kanados emigravo 180.000: 1945—22.500, 1946 — 33.900, 1947 — 35.000, 1948 — 34.400, 1949 — 32.500, o per pirmus 9 mėn. šių metų — 21.500.

Mažėja anglų emigrantų

Iš Otavos pranešama, kad Kanados vyriausybė yra labai susirūpinusi emigrantų mažėjimu iš D. Britanijos salų, t. y. anglų kilmės asmenų. Statistika rodo, kad anglų į Kanadą šiais metais atvažiavo 50% mažiau kaip pernai. Š. m. 8 pirmųjų mėn. laikotarpyje iš Anglijos atvyko tik 9000 anglų, tuo tarpu pernai tuo pačiu laiku — 17.120.

Manoma, kad valdžios emigracinė komisija, kuri dabar lankosi Europoje, užsukusi į Londoną aiškintis padėtį su Anglijos vyriausybe.

Pernai per 8 mėn. į Angliją atvyko 71.975 imigrantai, o šiais metais tik 49.220. Bt.

Švietimo planas katalikams neįprastinis

1945 m. sudaryta Ontario švietimo Komisija savo naująjį švietimo planą paruošė ir netrukus įteiks vyriausybei, Katalikai ir dar viena protestantų grupė yra paruošę atskirus planus. Katalikai nesutinka, kad privačioms mokykloms nenuimama jokių naujų sumų, kad jiems nepriimtina yra naujai paruoštoji programa ir kad numatoma įvesti vidurinių mokyklų kursą susiaurinus 2 m. Tuo būdu daug kur, kur katalikai tokių mokyklų išlaikyti negalėtų, jų vaikai jau trumpiau būtų auklėjami katalikiškose mokyklose.

Kanada ir viena statys

St. Lawrence kanalas Kanados transporto ministris Chevrier pareiškė, kad, jei JAV parlamentas ir toliau vilkins St. Lawrence kanalo projekto svarstymą, Kanada bus priversta šią statybą viena pradėti ir pastatyti iš savo pusės viena. Tuo pačiu reikalu finansų min. Abbott ir prekybos min. Howe, tarėsi su JAV bankininkais.

— OTAVA. — Praeitais metais Kanadoje svaiginamųjų gėrimų parduota už \$1.026.000.000. Nieko sau geriam!

VESTUVĖMS, KALEDOMS ir GIMIMO DIENAI DOVANAS

geriausiai pirkti europietiško meno ir rankdarbių gamybos — prekybos įmonė

Art Handicrafts — Walter Koppel

609 YONGE ST. TORONTO. Telef. PR—4596
Savininkai — estai. Atidaryta nuo 10 v. ryto — 9 v. vak.

Čia parduodami:

- meniškai ranka išpuošti odos išdirbiniai
- sidabro ir aukso meniškai išdirbiniai
- keramikos ir parcelano išdirbiniai
- meniškai išpuošti ir išdeginoti medžio drožiniai
- audiniai ir mezginiai
- europietiški baldai ir tt.

Priimami užsakymai pagal Jūsų asmenišką pageidavimą

Nauja lietuviška valgykla Restaurant EUROPA

Didžiausias pasirinkimas įvairių patiekalų (12-18) rūšių pagamintų prityrusių virėjų. Jauktos patalpos.

Greitas patarnavimas. 756 Queen St. W. Toronto

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA
Priėmimo val. 10-12, 2-6
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 p.p.
386 Bathurst St. Toronto
Tel. EL—6515

Dr. William J. Zinchesin

B.A., M.D., L.M.C.C.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Priėmimo valandos 2—4.30 ir 7—9 po pietų.
386 Bathurst St. Toronto
Tel. WA 1344

Lietuvis radio mechanikas

L. KOCIUS

949 DUNDAS ST. W. netoli lietuvių bažnyčios. Tel. WA 1691
priima patarimus visų rūšių radio aparatus. Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai. Kreiptis nuo 9 iki 2 val. popiet.
Patarimui palikti galima bet kuriuo metu.

UKRAINIEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

įsikūrę prieš 27 metus

CARDINAL & SON

366 Bathurst St. Toronto. Tel. WA—9954

Lenkijos zloto reforma

Padarius rublio reformą dar vasario mėn., pervedus jį į aukso vertę, dabar padaryta reforma Lenkijos zloto, kuris taip pat perves tas rublio kursą, nustatant, kad zlotas lygus 25 amerikoniškiems centams.

Tai ne paprasta vien valiutos reforma, bet kartu ir gyventojų apipilėjimas. Iki valiutos reformos dolerio oficialus kursas buvo 400 zlotų. Dabar už 100 senųjų zlotų duodama 1 naujasis, bet kainos prekių, o jos parduodamos valstybės krautuose, sumažintos trigubai mažiau, t. y. už prekę, kuri kaštavo 100 zlotų, naujaisiais mokama ne 1, bet 3 zlotai. Lygiai taip 100:3 santykiu apskaituojama nesumokėtas mokesčius mokant.

Visi, kas turi aukso, platinos, ar užsienio valiutos, turi pristatyti tai į bankus, kur sumokama po 4 zlotus už dolerį. O visiems, kas tai pasilaikys ar versis valiutos spekuliacija, nustatoma kalėjimo bausmė iki mirties bausmės. Todėl pirkdamas prekes dolerio ar kit. valiutos savininkas dabar netenka 60% jo vertės skaitant oficialiu kursu ir bent 75% skaitant juodos rinkos kainą.

Pav., kas turėjo \$1, banke galėjo gauti 400 zlotų, o dabar gaus 4 zlotus. Bet jei norės nu-

pirkti tas prekes, kurias anksčiau galėjo nupirkti už 400 zlotų, dabar turės mokėti 12 zlotų. Jei tą \$1 jis būtų pardavęs laisvoje rinkoje, būtų galėjęs gauti 1000 zlotų, o dabar norėdamas nupirkti tas prekes, kurias galėjo pirkti už 1000 zlotų, turės sumokėti 30 naujųjų zlotų, t. y. tiek, kiek gautų banke tik už \$7,50.

Ryšy su ta reforma beabejo labai sumažės dar egzistavusi laisvoji prekyba ir didelių nuostolių turi taupytojai, kurie netenka dviejų trečdalių savo santaupų.

NAUJA MODERNI LIETUVIŠKA

Vyriškų rūbų krautuvė

Paltai ir kostiumai parduodami gatavi ir siūvami pagal Jūsų užsakymą. Skrybėlės, megztukai, viršutiniai ir apatiniai baltiniai, kojinės, pirštinės ir kt.

— Visų dalykų didelis pasirinkimas. —

Kainos lietuviams — geriausios. Prašoma atsilankyti į įstikintą dėl jums daromų nuolaidų.

Sav. C. SALMONAITIS

DERBY MEN'S SHOP

2576 YONGE ST. TORONTO

TEL: HY—9624

VISIEMS LIETUVIAMS

Vestuvines nuotraukas nemokamai

fotografuoja tik

LUNA foto studija

575 WELLINGTON ST. W. TORONTO, TEL. PL 5717

SPORTO ŽINIOS

Toronto

Šiame žiemos krepšinio turnyre lapkričio 5 d. lietuviai išplešė pirmą pergalę prieš lenkų St. Stan klubą. Lenkai į rungtynes atvyko garisiumu (apie 20 žaid.) ir bandė dideliais tempais palaužti lietuvius. Mūsų kių buvo tik 6 žaidėjai. Pirmas kėlinys išėjo gan blankus tik 18-7 liet. naudai; tai buvo daugiau baudių rinkojimas ir mėtymas. Antrame kėlinyje liet. pakeltė taktiką pradėjo šalčiau žaisti ir nuosekliau medžioti taškus, baigdami žaidimą net 50-32 savo naudai. Per visą žai-

dimą lenkai padarė 24 baidas ir metė iš baidų 8 t. Met. — 17 baidų įmetė 14 t. Paskirti žaidėjai laimėjo taškų: Mackevičius 15, Ignatavičius 18, Duliūnas 13, Beržanskas 3, Žukas 1, Naras 0.

● Pereitas rungtynes liet. prieš japonus pralaimėjo bendru rezultatu 44-47.

● Šiuo kartu paduodame antrąją žaidimų įvairkardžio iki š. m. pabaigos:

Lapkričio 26 d. lietuviai žais prieš Macedonia (I rungtynės) St. Vlad's salėje; gruodžio 3 d. prieš MUN (II rungt.) 297 College St. salėje; gruodžio 10 d. prieš St. Vlad's (II rungt.) St. Vlad's salėje 400 Bathurst St. gruodžio 17 d. prieš Mustangs (II rungt.) St. Vlad's salėje. 31 d. prieš St. Stan. (I rungt.) St. Vlad's salėje.

● Lietuvių futbolistai baigė šių metų sezoną kukliu pobūviu — višėmis parapijos salėje. Ta proga buvo pagerbtas suomis žaidėjas Assikamin'is už tal-kininkavimą. Klubo pirmininkas K. Sapoškinas įteikė prisiminimui kuklų dovanėlę.

● Per šį žiemos sezoną klubo vadovybė nutarė atgaivinti slidžių ir rogių sportą. Savaitgaliais numatomos iškylos į apylinkes su iš anksto paruošta programa. Klubo pirm. susitarė su viena sporto įrankių krautuviu, kuri klubo nariams, norintiems įsigyti slides ir aprangą, duos apie 30% nuolaidos. Todėl suinteresuotieji prašomi kreiptis pas kl. pirm. šiuo reikalu. Jžg.

Pietų Australijos krepšinio meistro vardą laimėjo Australijos lietuvių sporto klubas "Vytis".

"BALTIC" restorano

nauji šeimininkai kviečia užteiti ir paragauti skanių ir nebrangių valgių.

Mūsų adresas:

870 DUNDAS ST. WEST. TORONTO.

TEL. PL 7060

RUTH FROCKS

Moteriškos suknelės, kostiumai, paltai, apatiniai, kojinės ir kt.

Duodame lengvam išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Jūsų patogumui nauja

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

atidaryta 9 val. ryto — 7 val. vak. išskyrus pirmadienius
Skubų ir gerą patarnavimą atlieka prityrę Lietuvos kirpėjai.
867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave) TORONTO
Telef.: EL—6954 Sav. Br. Pakėnas

TORONTO Western Jewellers Co.

priešais lietuvių bažnyčią.
Pilnas pasirinkimas geriausių LAIKRODŽIŲ, BRANGENYBIŲ, SIDABRO ir PARCELANO indų.
Taisome visų rūšių laikrodžius ir smulkius aparatus su 1 metų garantija.
Kviečiame atsilankyti!

Vyrų ir moterų rūbų siuvykla

BARCLAY CLOTHES

Lietuvis siuvėjas B. KUPČINSKAS diplomuotas 1949 m. Siuvimo ir kirpimo Akademijos Londone — Anglijoje.

840 DUNDAS ST. W. TORONTO.

TEL: PL — 1795

TEL WA—6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų:

- lovų komplektai,
- suvenas mašinos,
- krosnys ir tt.

Kalbame slavų kalbomis.

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamichaitis

899 BLOOR ST. W. TORONTO.

Tel. LO-1438

Užėikite —

prie Jūsų bažnyčios

932 Dundas St. W.
Toronto**JKudlowsky**

- LAIKRODŽIAI
- BRANGENYBES
- PAPUŠALAI

Taisomi visų rūšių laikrodžiai

Pirmos eilės lenkiška rankinė Telefonas AD 0360

SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY

RŪBŲ VALYMAS

Mes paimeime iš namų ir pristatome.
Darbas garantuotas. Kainos neužkūtos.

205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

**Kas nori namus
arba biznį pirkti**arba parduoti, kreipkitės į mus.
Rasite teisingą ir nuosirdų patarimą.
Kalbame lietuviškai — klauskite Peter**Robert P. Rice Real Estate**

888 College St. Toronto. Tel. LA 1277

DĖMESIO! Norėdami pirkti ar parduoti namus,
ūkius, viešbučius kreipkitės į**FRANK PSZON**

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

762 Dundas St. W. (prie Bathurst g.) Toronto

Telefonai:

Istaigos: AD 3588

Buto: LA 9458

Didžiausias pasirinkimas lietuvių apgyvenimui rajone.
Čia Jūs rasite mądančių ir sąžiningų patarimų**MARGIS DRUGS**

Jonas V. Margis Phm. B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniški
vaistai. Paruošiami vaistai pagal receptus.
Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

Telefonas

Pristatoma į namus

Telefonas

MU-9543

visame Toronte

MU-9543

A. RUŠENO LIETUVIŠKA AUTO REMONTO DIRBTUVĖ**Intersection Body & Fender Repair**

"Dulux" ir "Duco" dažymas. Radiatorių sutvarkymas ir kt.

2692 DUNDAS ST. W. TORONTO, Ont. TEL: RO-1509

Susirgus
kreipkitės į**YARMEY CLINIC**slavų Medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. Yarmey
314 Bathurst St. Toronto, Ont. Tel. EL 7146.

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes

rasite 10 — 15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKAturintį 30 metų profesinę praktiką
Kaibu lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

Užsisakykite anglis

VASAROS PAPIGINTA KAINA

PARLIAMENT FUEL CO.Savininkas lietuvis Augustinas Undraitis (A. Underhill)
Telefonas RA 4414 304 Sarkville St. Toronto

"Retiškite jausmus gėlėmis — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORISTvestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai
sav. A. MERKER — 576 QUEEN ST. W. TORONTO**Ontario Hydro**Birželio 28 d., dalyvaujant
Ontario provincijos vyriausy-
bei, Hydro vadovybė atidarė ir
paleido veikti antrąjį pagal di-
dumą Kanadoje hidroelektros
jėgainę — Des Joachims ant Ot-
tawos upės. Jos galingumas bus
480.000 arklio jėgų (358.000 kw)
bet dabar paleista veikti 1/4 vi-
so pajėgumo t.y. 120.000 a.j.,
nes visa statyba dar nebaigta.
Numatoma baigti ateinančiais
metais.Jėgainės statyba buvo pradė-
ta prieš tris metus ir joje dirbo
apie 3000 darbininkų, jų tarpe
nemažai ir lietuvių, pagal su-
tartis atgabentų iš Vokietijos.Kiek anksčiau birželio mėne-
sį, taip pat dalinai paleistos
veikti dar dvi mažesnės jėgai-
nės: Tunnel — 56.500 a.j., Mis-
sissagi upė ir Pine Portage 80
tūkstančių a.j., Nipigon upė.
Šiuo metu dar statomos dvi
hidroelektros stotys ant Ot-
tawos upės: Chenaux ir La Ca-
ve, ir dvi šiluminės elektros sto-
tys Toronte ir Windsore.Šių visų elektrinių statybos
jeina į didįjį Ontario provincijos
elektrofikacijos planą, kurio
įvykdymas dar tris 2-3 metus
ir bus investuota apie 528 mil-
dolerių. Baigus statybas, instaliu-
otų elektros jėgainių galin-
gumas padidės 1.66 mil. a.j. ir
sudarys viso apie 4 mil. a.j.Šia proga, naudinga būtų su-
sipažinti su Hydro organizaci-
ja, kuri visą provincijos elektros
ūkį tvarko ir naujų elektrinių
statybas vykdo. Pilnas tos orga-
nizacijos pavadinimas yra
Hydro Electric Power Commis-
sion of Ontario arba sutrumpinai
HEPC Hydro yra nepriklausoma
kooperatyvinė organizaci-
ja, kurios užduotis yra gaminti
ir tiekti kuo pigiausia kaina
elektros energiją. Nors įmonė
įsteigė Provincijos vyriausybę,
bet valdžios dalyvavimas joje
yra labai apribotas ir pasireiš-
kia tik bendros ūkio politikos
prižiūra.Svarbiausios Hydro veikimo
sritys yra šios:

1. Tiekinimas elektros energijos stambiems vartotojams — savivaldybėms ir pramonės įmonėms.
2. Elektros paskirstymas ir visos finansinės operacijos sąryšį su detalių elektros tiekimo srityse, kur vyrauja žemės ūkis.
3. Tiekinimas energijos šiaurinės provincijos dalies kasykloms ir jų pagalbiniams fabrikams (vario, nikelio tirpyklos).
4. Elektrinių statyba ir eksploatacija.

Įsteigimą Hydro Elektros Komisijos paskatino artumas didžiausio pasaulyje krioklio

Niagara ir prie jo smarkiai augantįjį pramonės rajoną.

Hydro savo veikimą pradėjo statydama tik transmisijų linijas perdavimui Niagaros elektros energijos savivaldybėms, konkuruodama su kitomis kompanijomis, kurios taip pat pirkdavo energiją iš ten jau veikusių privatinių elektros stočių.

Tačiau dėl greito pramonės augimo ypatingai per pirmąjį pasaulinį karą — 1914-1918 m. — ir didelio elektros poreikala-
vimo, Hydro greitai pradėjo pati gaminti elektros energiją.

Keletą naujų jėgainių ji pati pastatė, kitas įsigijo iš privačių savininkų, ir taip pradėjo elektros gamybą augti:

1914 m. — apie 100.000,
1920 m. — apie 400.000,
1930 m. — apie 2.000.000,
1940 m. — apie 2.000.000,
1950 m. — apie 3.000.000 a.j.

Šiandieną provincijos ribose Hydro turi 50 nuosavų hidroelektros, pradedant 100 a.j. prie Hanoverio, baigiant 525.000 a.j. Quenston — Chippawa ant Niagaros. (Ši jėgainė statyta 1920—30 m. ir yra pati didžiausia, taigi neseniai atidaryti Des Joachims su 480.000 a.j. bus antroji pagal dydį).

Iki 1944 m. Hydro investaci-
nis kapitalas sudarė 487 mil-
dol. Maksimalinis noramlus visų Hydro instaliuotų jėgainių galingumas buvo 1.633.000 a.j., be to, dar buvo perkama iš kitų gamintojų 910.000 a.j., taip kad iš viso Ontario prov. buvo tiekiama 2.5 mil. a.j. — 1.86 mil. kw.

Pagrindinės transmisijų linijos sudaro 1055 mylių. Iš viso Kanadoje, krašte kur gyventojų skaičius siekia 13 milijonų, instaliuotų elektrinių jėgumas sudaro 11.5 milijonų a.j. ir gaunama 44.5 milijardų kw. val., t.y. kiekvienam gyventojui tenka 3428 kw val. tuo tarpu JAV su 145 mil. gyventojų gaunama 282.6 milijardų kw. val. kas sudaro kiekvienam gyventojui 1944 kw. val.

Taigi Kanadoje sunaudojama elektros "per capita" beveik dvigubai negu JAValybėje, todėl, kad Kanada yra aukšto gyvenimo standarto kraštas, kuris turi visas galimybes progresuoti ir užtikrinti gerbūvį.

Inž. P. Lelis.

Dantistas

Dr. Chas. OKUN838 Dundas St. W. Toronto
(kampas Euclid Ave).
Prilima vakarais pagal su-
sitarimą. Tel. WA 9822.**PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS****STINSON'S JEWELLERY**

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brange-
nybes. — Garantuotas darbas, prieinamos kainos.
Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.**Dėmesio!**

LAIKRODININKAS

Kazimieras Tutlis

Taiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dirbtuvė turi
dalių vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi grei-
tai, gerai ir pigiai. Prašome kreiptis į įstikintą.
Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

EUROPEAN WATCHMAKER

762 Queen St. W. Toronto, Ont.

**Sunku draugams draugus
suprasti**Proletaras draugas Višinskis,
per ilgai svečiuodamasis kap-
italistų kraštuose, įgavo buržu-
azinį įpročių, kurie kelia rūpe-
čio ne vienam ištikimam laisvie-
čiui New Yorke. Jie niekaip ne-
gali suprasti, kodėl Sovietų
Ambasada užsispyrė įsikurti
didžiausio Amerikos kapitalisto
Morgano viloje, kuri, tiesą sa-
kant, nėra per toliausiai nuo
Amerikos lietuvių komunistų
Raudonojo kampelio Jamaicoje.Dar labiau jie susigūžė, kai
geltonoji New Yorko spauda su
pasigardžavimu parodė naują-
jį Višinskio automobilį — Cadil-
lacą paskutiniojo prabangiau-
sio modelio. Įdomu, kad ir Mali-
ko automobilis tos pačios pra-
bangingiausios automobilių fir-
mos, ir tik jų specialiai atsivežta
asmens apsauga važinėja
Chevroletu.**Sovietiški herojai**Maskvoje yra pastatytas pa-
minklas Povilui Morozovui,
kaip idealiam komjaunuoliui ir
sektinam pavyzdžiui, kuris, bū-
damas 12 metų, išdavė NKVD
nukankinti savo tėvus "sabota-
žininkus", o pats buvo užmuš-
tas valstiečių. Dabar išleisti du
nauji pašto ženklai su to pa-
minklo vaizdu.**NESIGAILĖSI**jei pasitarsi prieš pasirašy-
damas namų pirkimo—par-
davimo dokumentus**Br. SERGAUTIS vertėjas**tarpininkauja įvairiose įstaigose, padeda sutvarkyti imi-
gracijos reikalus, daro
vertimus.Kreiptis 9-3 val. p.p.
9 Irene Ave. Toronto. LO3585**"EUROPA"****FOTO STUDIO**

Telef. WA-6849.

615 Queen St. W. Toronto

Mūsų specialybė: vestuvi-
nės, šeimų nuotraukos ir
spalvoti portretai.
Darbas pirmos rūšies.**SHIFF'S**

VALYMAS —

PROSAVIMAS —

PATAISYMAS —

Kalbame lietuviškai

909 Dundas St. West. Toronto

Telefonas ELgin 8649

BR. BUKOWSKA, R. O.
AKIU SPECIALISTETikrinu akis ir pritaikau akinius
suaugusiems ir vaikams.Priemimo valandos: kasdien
nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadienis pagal susitarimą
55 St. John's Rd. W. Toronto.
(kampas 94 Laws St.)
Tel. LYndhurst 0052

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.Pritaiko akinius visiems
akiu defektams. Ištiria akis
nervus, kurie dažnai suke-
lia galvos skaudėjimą ir
nervingumą.
Kalba slavų kalbomis.
470 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924**Praktiški patarimai****Sutepus audėklą kiaušiniu**
ko. Rytą nebebus jokio tabo-
reikia tuojaus dėmę sušalinti
šaltu vandeniu ir padikti mirkti
keletą minučių, kol dėmė iš-
nyks, o po to visą staltiesę, ser-
vetėlę, rankšluostį ar kitokį au-
dinį išplauti su muilu drungna-
me vandenyje.**Rūkalų dūmų kvapą iš kam-
bario galima pašalinti labai
paprastu būdu. Svečiams iš-
ėjus, reikia kambarį pastaty-
ti indą su vandeniu, į kurį įpi-
lama 1/4—1/2 puodelio amonia-**ko. Rytą nebebus jokio tabo-
reikia tuojaus dėmę sušalinti
šaltu vandeniu ir padikti mirkti
keletą minučių, kol dėmė iš-
nyks, o po to visą staltiesę, ser-
vetėlę, rankšluostį ar kitokį au-
dinį išplauti su muilu drungna-
me vandenyje.**Pacukuotus rėmus valyti**
reikia atsargiai. Pavelsių ar
vaidrodžių tokių rėmų negalima
valyti jokių storų skudurų. Rei-
kia į vandenį įpilti truputį amo-
niako, pašalinti tame skiedi-
nyje ploną mazgotėlę ir švel-
niai nušluostyti rėmus. Nudžio-
vinti geriausia tinka flanelinė
šluostytė. Tačiau nereikia ja
šluostyti, bet tik sausinti pri-
spaudžiant ją prie rėmų. Taip
pat elgtis ir su bronziniais rė-
mais.**Prakaituoti linkusių žmonių**
kūno kvapas būna nemalonus.
To kvapo nepašalins jokie kve-
palai ar odekolonas. Geriausia
priemonė — karšta vonia, į
vandenį pridėjus paprastos val-
gomos duskos. Taip nuplautas
kūnas lieka visai švarus, o oda
įgauna sveiko rausvumo, jei
tuoja po kiekvieno maudymo-
si visai sausai nusitrinama sa-
su rankšluosčiu. Tas pagyvina
kraujo cirkuliaciją.Jei maudytis nėra laiko, pa-
tartinu užberti kiek druskos ant
suvilginto rankšluosčio ir gerai
ištrinti pažastis ir kitas greičiau
prakaituojančias kūno dalis.**Važinėjančios bažnyčios**Popiežius netrukus pašven-
tins dvi bažnyčias ant ratų. Tai
sunkvežimis su maža kopytė-
le, klausykla, patalpa kunigui
gyventi, kino, garsintuvu ir
elektros generatoriu. Kopyčios
skiriamos misijoms.**Neskrisk per greit**Dvi keleivės draugės įsėda
į keleivinį lėktuvą. Viena iš jų
kreipiasi į praeinantį pilotą:— Būk tamsta toks geras ir
neskrisk greičiau už garsą —
mudvi norime pasikalbėti.**PERKANT NAMUS NEPAMIRSKITE****M. J. KAMPBELL & SON REAL ESTATE LTD.**Mes jums padėsime išskant patogiausio namo su galimais žemi-
niausiu grynais pinigais įmokėjimu kiekviename Toronto
rajoje. Skambinkite nuo 7 val. ryto iki 1 val. p.p. Tel. RI 3670
ir prašykite p. V. Palma arba iki 9 val. vak. į įstaigos centrą
telefonu MA 0449.

Kalbame vokiškai, švediškai ir angliai.

Dr. F. W. TICKETT**GYDYTOJAS ir****CHIRURGAS**Priemimo valandos 2—3 ir
7—9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef.: WA 3754

HOLLYWOOD CLOTHING

Naujos mados vyriški

redeniniai ir žieminiai paltonai

\$ 18.50 — \$ 43.50

Šešios spalvos jūsų

pasirinkimui

500 dėvėtų ir naujų kostiumų

specialus išpardavimas

nuo \$ 8 ligi \$ 40

270 Queen St. W.

(prie Beverly) Toronto

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI

B. A., D. D. S.

312 Bathurst St.

Bathurst Medical Building

Telef.: AD-6373 Toronto

Stanley Shoe Store

Aukščiausios rūšies moterų,

vaikų ir vyrų batai, norma-

laus dydžio ir plėtis (EE—

EEE).

1438 Dundas St. W. Toronto

(prie Gladstone)

Lietuvis Radio Technikastaiso įvairius radio aparatus. Paima ir pristato į namus.
Skambinkite tel. RO-3973 Nuo 6 — 9 val. vak.
Algis Stamenas, 181 Blackthorn Ave. Toronto.LIETUVIAI kas norite pasidaryti lengvesnį gyvenimą ir užsi-
tikrinti rytojų,**PIRKITE TABAKO OKIUS**Turime didelį pasirinkimą įvairaus dydžio ir įvairių kainų
ūkių. Taip pat turime parduoti gamtinių stūčių, krautuvų,
namų ir tt.ŪKIŲ PIRKIMO SĄLYGOS: Įmokama sutarta suma, o išmo-
kėjimas — 1/4 nuo metinių tabako pajamų.**J. W. KOCIUK****REAL ESTATE BROKER**Platesnių žinių kreipkitės į V. Treigis, R.R. 1 Simcoe, Ont.
Tel. 9 ring 2, Delhi, Ont.**LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS**Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą
kailiai. Kailinių taisymas ir persiuvimas
Duodama lengvam išsimokėjimui.**BERGMAN FUR CO TORONTO**

197 Spadina Ave. Prieš atėdami skambinkite: EL-6509

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL-7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lightbourne Ave. Toronto

Lietuvis fotografas A. GARBENIS

LAFAYETTE STUDIO 2182 Dundas St. W. Toronto

Naujai atvykusiems lietuviams

\$12 už tuziną

laikina nuolaida — vestuvių nuotraukos

Prieš atėdami, skambinkite: KE-5364

TORONTO, Ont.

Bažnyčiai statyti rinkliava

Naujai lietuvių bažnyčiai Toronte statyti Fono valdyba praneša, kad jau yra išdalinti specialūs aukoms rinkti lapai Fondo valdybos parinktiems asmenims, kurie artimiausioje ateityje pradės lankyti lietuvių šeimoms Toronte namuose, paprašydami bažnyčios statymui aukos. Kiekvienas aukotojas yra maloniai prašomas pažymėti aukos sumą ir asmeniška pasirašyti. Fondo valdyba tiki, kad plačioji lietuvių visuomenė, pilnai įvertindama neatidėliotą didesnę lietuviams Toronte bažnyčios reikalingumą, šį rinkimą aukų rinkimo vėjų duosniai parems.

BSF Valdyba.

Tėvų susirinkimas

Ateinantį sekmadienį, lapkričio 19 d., 1 val. parapijos salėje įvyks parapijos lietuviškos mokyklos tėvų susirinkimas, kurio metu bus aptartas mokyklos mokinių parengimas Kalėdų švenčių progai ir kartu perrinktas mokyklos tėvų komitetas. Susirinkimo metu mokyklos vadovybė taip pat informuos tėvus apie šių mokslo metų eigą lietuviškoje parapijos mokykloje. Tėvai yra maloniai prašomi punktualiai ir gausiai susirinkime dalyvauti.

Mokyklos Tėvų Komitetas.

Kariuomenės šventės minėjimas

Toronto apylinkės LOK praneša Toronto ir apylinkės lietuviams, kad kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 24 d., penktadienį, 7 val. vak., lenkų salėje, Dovercourt ir Queen gatvių kamp. (kur buvo rugsėjo 8 d. minėjimas).

Programoje paskaita ir meninė dalis. Visus tautiečius maloniai kviečiame atsilankyti.

LOK.

Lietuviai krepšininkai laimi

Praeitą sekmadienį lietuvių laimėjo pirmenybių rungtynes prieš jugoslavus 65—38 santykiu. Tai antras iš eilės mūsų vyrų laimėjimas. Plačiau apie žaidimą bus sekama nr. sporto žinių skyriuje.

Džugu pastebėti, kad žiūrovų tarpe netrūksta ir mūsų tautiečių, kurie savo atsilankymu ir ovacijomis palaiko mūsų vyrus.

Pranešimas Inžinieriams ir Architektams

Š.m. lapkričio 16 d. 7 val. vak. restorano "Europa" patalpose, 756 Queen St. W., įvyks eilinis visuotinis PLIAS narių susirinkimas. Dienotvarkėje: 1. pranešimas tema "Grozinių spalvų derinimas", 2. atstovo išrinkimas į Toronto Lietuvių Namų Fondo valdybą.

Skyriaus Valdyba.

Tautų mitingas

Iš Kanadoje esančių rusų pavergtų tautų atstovų sudarytas Toronto komitetas, į kurį įeina lietuviai, latviai, estai, gudai, ukrainiečiai, slovakai, rumunai, vengrai, kroatai ir kazokai, š.m. lapkričio 26 d. 7 val. vak. didžiausio Toronto salėje Massey Hall ruošia didžiulį mitingą, į kurį kviečiama ne tik pavergtų tautų visuomenė, bet ir kanadiečiai. Mitingo tikslas išryškinti rusišką bolševizmo imperializmą, išspęsti to imperializmo problemą proklamuojant pavergtoms tautoms laisvę ir priimti atatinamas rezolucijas.

Torontiečiams

Šių metų pavasarį KLS Toronto skyrius sėkmingai pravedė Europoje likusiems tautiečiams sušelpiti rūbų ir pinigų rinkliavą. Paaukauta rūbų ir apavų 1662 svarai ir pinigų 161.15 dolerių. Rūbų ir apavų stovis geras. Supakuoti rūbai į 14 didžiulių maišų ir pinigai persiųsti BALFui į JAV tolimesniam persiuntimui. Galutinis rūbų suvartojimas ir persiuntimas užsietės ilgesnį laiką dėl atatinamų ofrmalinių atlikimo ir leidimų siuntai išgavimo.

KLS Toronto skyrius nuoširdžiai dėkoja duosniai Toronto lietuvių visuomenei, taip gausiai aukojusiai Europoje vergus tautiečiams ir, prie techniško rinkliavos įvykdymo prisidėjusiems, paskiriami asmenims bei skautų, sportininkų ir ateitininkų organizacijoms. Ypatingai didelę paramą, kaip ir visada, mums teikė skautės ir skautai.

Tebūnie visuose mūsų tautos bendruose reikaluose parodytas toks didelis duosnumas ir solidarumas!

KLS Toronto skyrius.

Kulinarijos kursai

Kanados Liet. Kat. Moterų Draugijos iniciatyva parapijos salėje du kartu į savaitę lietuviškas vakandas kulinarijos kursai, kurie su dideliu susidomėjimu kursančių lankomi. Jau nosios šeiminiųkės savo teoretines žinias pažadėjo parodyti praktikoje, ateityje naujai bažnyčiai statyti Fondo valdybos šeštadieniais parapijos salėje ruošiamuose pobūviuose.

Filma Čaikovskio gyvenimas Ateinantį sekmadienį, lapkričio 19 d. po pietų 3 ir 5 val. parapijos salėje rodoma muzikali filmas iš kompozitoriaus Čaikovskio gyvenimo ir jo kūrybos: "Song of my heart".

Išnuomojamas kambarys

Lietuvių šeimoje, antrame aukšte, geras, su galimybe virtis. Telefonas HA 9197.

Lapkričio 18 dieną, šeštadienį, 8 val. vak. parapijos salėje ruošiamas BALIUS pagal kulinarijos kursančių receptūrą su stipriais ir minkštais gėrimais.

Balius pelnas skiriamas NAUJOS BAŽNYČIOS STATYMO FONDULIJEI. Įėjimas 25 centai.

"Tėviškos Žiburiai" Bičiulų, prenumeratorių ir skaitytojų dėmesiui

"Tėviškos Žiburiai" jau baigia pirmuosius savo darbo metus. Jūsų malonaus dėmesio ir nuoširdios paramos dėka "TŽ" išaugo į brandų savaitraštį, kurio lygį ir kokybę jūs turite geros progos vertinti, skaitydami jo puslapius. Visas "TŽ" kolektyvas: leidėjai ir redakcija dėjo ir dės visas pastangas mūsų savaitraštį paversti tokiu laikraščiu, kuris atitiktų visus jūsų lūkesčius ir kad jis būtų vertas mūsų visų bendram gražiam darbui reprezentuoti.

"TŽ" negali nepasidžiaugti Jūsų parodyta moraline ir materialine parama ir nepareikšti jums už tai širdingiausios padėkos. Ateinančiais 1951 metais "TŽ" pasiryžę kiek tik sąlygos leis dar daugiau tobulėti. Visiems 1951 metų metiniams "TŽ" prenumeratoriams bus duodamas nemokamas priedas gražus kišeninis kalendorius su įvairiomis vertingomis informacijomis. Minėti motyvai ir stipriai jaučiamas medžiagų kainų kilimas vertė leidejus persvarstyti ateinančiais metais prenumeratorius kainą. 1951 metais "TŽ" prenumeratorius kainą nustatyta sekti: Kanadoje ir JAV metams su priedu \$4, pusmečiui be priedo \$2.50. Kituose kraštuose metams su priedu \$4.50, pusm. be priedo \$2.50. Bičiuliai įmokęje nemažiau 10 dol. už metinę prenumeratūrą bus skaitami garbės prenumeratoriais.

"Tėviškos Žiburiai" administracija.

KLS Toronto skyriaus valdybos nari

VYTAUTA AUŠROTA ir SIGITA JONAITYTE

sukūrusius šeimos židinį, sveikina ir daug džiaugsmų linki

KLS Toronto skyr. Valdyba.

JAUNIME!

Sekmadienį, lapkričio 19 d. linksmai ir jaukiai praleisti laiką atsilankę į

šokių vakara

Šokiams gros gera kapela, veiks gaivinančių gėrimų bufetas.

St. Helene's salėje Dundas ir Lansdowne g. k. Pradžia 7.30 val.

KLKKD-jos sk. V-ba

Iš Toronto LOK prezidiumo veiklos

Neseniai šurpų jausmą ir nusistebėjimą sukėlė LOK prezidiume gauta žinia dėl Imigracijos ministerijos sprendimo grąžinti į kilmės ar atvykimo kraštą L. Armalius šeimą, nes ji sudaranti Kanados vyriausybės naštą. Kol L. Armalis gydytosi sanatorijoje ir jo žmona galėjo užsidirbti sau pragyvenimą, nebuvo problemos, nes TBC sergą gydymui valdžios lėšomis. Bet kai jo žmona, pagimdžiusi kūdikį, nebegalėjo uždirbti sau ir savo kūdikui ir paprašė pašalpos iš savivaldybių (gavo vos 60 dol. mėn.), tai klausimas

greitai atsidūrė Imigr. ministerijoje, kuri padarė minimą sprendimą. Ištyrus padėtį paaiškėjo, kad norint sulaukyti sprendimo vykdymą reikia kurios nors garantijos, kad p. Armalienė tos pašalpos nebus reikalinga. LOK prezidiumas paršė tokį garantijos raštą valdžios organams, o p. Armalienė suras darbo čia Toronte netoli jos kūdikio, kuris bus patalpintas Lietuvių Seserų Vaikų lošelyje, kur vaikučiai rūpestingai prižiūrimi ir slaugomi. Šiuo metu kitos išeities nesurasta. K. Čeputis.

Lapkričio 18 d. Toronto liet. krepšininkai ruošia linksmy

šokių vakarą su pajvairinimais

Gros 7 asmenų kapela. Šokiai įvyks 400 Bathurst St., ukrainiečių salėje. Pradžia 8 val.

Tautietei, savo atsilankymu paremsi mūsų krašto reprezentantus Toronte.

Sp. kl. Vytis.

Šauni ateitininkų arbatėlė

Lapkričio 11 d. parapijos salėje įvyko Toronto atkų kuopos arbatėlė. Aktualiais klausimais trumpai kalbėjo: kun. P. Ažubalis, kun. Gureckas, prof. Šapoka, Dr. inž. Juozapavičius ir p. Matulaitis.

Arbatėlės metu pasirodė linksmaplaustininkų organas "Atomines dūmplės" (redaktorai: P. Razga'is, J. Prakapas ir St. Darg'is). Buvo pėpūstai be pasigailėjimo visi: seni ir jauni. Poetas Pranas Kozulis paskortė eilėraščių iš naujausio savo poezijos bagažo. Pobūvis praėjo labai pakilusoje nuotaikoje.

Kursai dantistams

Toronto universitetas yra pranešęs, kad ir 1951-52 metais prie Odontologijos fakulteto veiks specialūs dviejų metų kursai. Į juos bus priimami asmenys, baigę odontologijos mokslus Europos universitetuose. Užpildytą prašymo blanką reikia įteikti Toronto universitetui prieš 1951 m. kovo 1 d. Prie prašymo pridedama: 1. Universiteto diplomo originalas su pa-

tvirtintu vertimu į anglų kalbą.

2. Gimnazijos brandos atestato originalas su patvirtintu vertimu į anglų kalbą. 3. Pažymėjimas apie mokėjimą skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai. 4. Pažymėjimas apie intencijos pareiškimo padavinį priimti Kanados pilietybę. 5. Įrodymas apie pajėgumą sumokėti mokslapiginčius ir įsigyti mokslo knygas bei instrumentus.

Koresp.

Miškuose dirbančiųjų dėmesiui

Brolis gyvenęs Švedijoje ieško: Aloyzo Bačiulio, atvykusio II transportu ir visą laiką dirbusio miškuose Longlac Pulp and Paper Co Ltd. Paskutinio darbo vietė: Camp 46.

Paskutiniiais metais susirgęs ir patalpintas ligoninėje Port Ar-

thur ar Port William, Ont.

Bereikalingam susirašinėjimui išvengti norėčiau išgirsti tik tvirtai apsisprendusius. P. Adamonis.

Mirė prel. W. McCann

Praeitą savaitę labai iškilmingai buvo palaidotas ilgametis šv. Pranciškaus parapijos klebonas, prelatas W. McCann. Laidotuvėse dalyvavo 3 vyskupai, apie 50 prelatų, virš pusantro šimto kunigų ir labai daug tikinčiųjų. Prel. McCann yra žinomas ir lietuviams: jo parapijos ribose randasi ir lietuvių bažnyčia. Be to, prelatas dėka lietuvių jau antrus metus naudojosi šeštadieniais jo parapijos mokyklos patalpomis lietuviškajai mokyklai.

Ukrainiečių demonstracijos

Praeitą sekmadienį Toronto ukrainiečiai surengė paminėjimą žuvusio Ukrainos pogrindžio vado Čuprinkos. Visą dieną užtrukusioms iškilmėms buvo apeliuojama į Vakarų pasaulį paramos kovojančiai Ukrainai. Didžiuliam mitingui Massey Hall be ukrainiečių dar kalbėjo lietuvių (p. Simonavičius), serbų, rumunų, kroatų ir gudų atstovai, kaltindami Sovietų Rusijos totalitarizmą naikinantį pavergtas tautas ir laužantį žmogaus teises.

Prieš šį iškilmingą aktą penkiose ukrainiečių bažnyčiose vyko pamaldos, po kurių nuo Alexander parko eisena atvyko prie rotušės, kur buvo sutikta paties majoro McCollum.

TULK susirinkimas

Paskutiniame Toronto Universiteto Lietuvių Klubu susirinkime buvo konstatuota, kad 1950-51 akademiniiais metais aukštąsias mokyklas lanko nemažas mūsų tautiečių skaičius. Turimomis žiniomis visos Toronte studijuoją ir ruošiasi akademinių laipsnių egzaminams 17 naujųjų mūsų ateivių. Jie pasiskirstę įvairiomis mokslo šakomis šitaip: inžinerijos mokslai —6; humanitariniai mokslai—3; Meno Akademija—3; Karališkoji Konservatoria—1; Architektūra—1; chemija—1; socialiniai mokslai—1; teisių mokslai—1. Ir to, kad Toronte susisipieję didžiausias studijuojančių lietuvių akademikų skaičius Kanadoje.

Susirinkimas aptarė ir nustatė ateities veikimo gaires. Vienas iš klubo veiklos uždavinių bus sukėlimas lėšų savo nariams sušelpiti. Studijuojantieji lėšas mokslui ir pragyvenimui užsidirba patys: vasaros atostogų metu ir dabar naktimis bei valandomis tarp paskaitų. Studijuojančiųjų materialinė būklė yra apvertkinta. Pasiūkyti, kad kai kurie iš jų neturi iš ko parvalgyti. Tas neigiamai atsiliepta į studijų rezultatus. Tenka pasidžiaugti, iš kitos pusės, mūsų lietuviškosios visuomenės jaučiamu palankiu nusistatymu akademinio jaunimo sušelpimo atžvilgiu. Reikia tikėtis, kad tai neš apčiuopiamų vaisių.

Susirinkime išrinko valdybą 1950-51 mokslo metams: A. Jazbutis—inžinerija, J. J. Juškaitis—teisių mokslai, E. Čuplinkas—inžinerija. Kandidatai: A. Paulaitis—humanitariniai mokslai, J. Maurukas—chemija.

Koresp.

MONTREAL, Que.

Padėkos vakarienė

Gruodžio 2 d. Aušros Vartų šv. P. Marijos parapijos salėje Verdune, Montreale Apyl. LOK iniciatyva rengiama padėkos vakarienė seniesiems lietuviams.

Kadangi be senesniųjų pagalbos atvažiavimas ir įsikūrimas šiame krašte naujesiems lietuviams būtų buvęs nepalyginamai sunkesnis, todėl, atsidėkodami už moralinę ir materialinę paramą, kiekvienas iš naujųjų lietuvių jaučia pareigą pakviesti nors vieną senųjų lietuvių šeimą ar jos narį į šią vakarienę.

Tegul šis gražus gestas iš naujųjų pusės bus nors dalelė tos nuoširdios padėkos, kurią jie jaučia seniesiems lietuviams už jų globą ir rūpestį naujoje šalyje. A.S.

Šv. Elzbiotos P. Draugijos vakarienė

Šv. Elzbiotos Pašalpinė Draugija lapkričio 19 d. šv. Kazimiero parapijos svetainėje rengia vakarienę. Vakarienė rengiama iškilminga draugijos 30 metų sukakties proga.

Būs kviestų garbingų svečių. Puiki vakarienė, bus gardžių valgytų ir visokių gėrimų. Bus ir keptų gaidžių.

Įėjimas \$1.25. Kviečiame atsilankyti į mūsų vakarienę visus — senus ir jaunus, didelius ir mažus.

Rengėjai.

Marguerita Bourgeois

prancūzė, Montreale įgulos vaikų mokytoja, įkūrėja Dievo Motinos seserų kongregacijos, mirusi 1700 m., praeitą sekmadienį Romoje iškilmingai paskelbta palaimintąja.

Iškilmėse dalyvavo 1200 kanadiečių maldininkų, jų tarpe 20 vyskupų, o išviso dalyvių buvo 30.000.

MONTREALIS. — Praeitą savaitę Montreale pirmą kartą panaudota spaudai 4 tonos popieriaus pagaminto su radiaktyvios iodosos pagalba. Kadangi radioaktyvumas po gamybos išsilaiko vos 2 paras, tai popierius nepavojingas.

Padėka

Kaip atsidėkoti jums už surošimą tokios netikėtos ir iškilmingos puotos? Trūksta man žodžių išreikšti visiems savo dėkingumą. Iš širdies tariau ačiū! Ačiū brangiai mamytei Juškevičienei, mylimiems p. J. P. Juškevičiams šio netikėto pokylio didžiausiems kaltininkams.

Dėkoju ne vieną dieną prie priušušio skanių ir gausių valgytų vargusiomis ponioms: Mq. Juškevičienei, A. Stankienei, M. Pakulienei, M. Vilimienai; ponams: Juškevičiams, Yukneliams, Barauskams; už iškepiamą gardaus pyrago ir pyragaičių — poniai Vaičekauskieni. Ačiū prie stalų patarnavusioms ponioms: A. Lapointe-Pakuliutei, M. Andriulionienei, P. Šarkienei ir panelėms: Jakubauskaitėi, Gurklytei, Vaupšaitėi; prie bufeto gėrimų išdavinėjusioms ponoms: J. Juškevičiui, A. Yukneliui, A. Stankui, J. Juškevičiui (sūnui), S. Barauskui, A. Barauskui (sūnui), S. Yaspelskiui, K. Lukui.

Nuoširdžiai dėkoju programos vedėjui p. G. Rukšėnui. Ačiū už malonius linkėjimus ir sveikinimus: Aušros Vartų parapijos klebonui Tėvui Kubiliui. KLCT pirmininkei P. Juškevičienei, Kun. A. Vilkaičiui, Montreale ALOK vardu S. Kęsgailai, Kun. V. Stankūnui, A. Sakalui, DLK Vytauto klubo pirm. A. Norkeliūnui, "NL" red. J. Kardešui, A. Navickui, Kudžmai (LAS), Balzaru (KLS sk.), Petriui Adamoniui, J. Parojui, J. Jūrėnui, Mgd. Juškevičienei, J. Adamoniui (KLS centro). Ačiū sveikinimais telegrama: KLMB Toronto apylinkės pirm. E. Mankuvienei, taip gi prof. A. Paplauskui iš Ottawos, Ont. Labai dėkoju visiems dalyvavusiems ir prisidėjusiems bei negalėjusiems dalyvauti.

Ačiū KLCT-bai už simbolinę atsilpykimo dovang, visiems prisidėjusiems už gražias ir brangias dovanas, ALOK-tui už patriotinę dovang, p. J. Jūrėnui už vertingą ir gražią dovang.

Mano Motinėle taip pat taria visiems tikrą nuoširdų lietuvišką ačiū.

Marija Arlauskaitė.

Paskutinės pasaulio žinios

Sovietų Rusija sparčiai ruošiasi

Neoficialūs britų šaltiniai skelbia, kad Sovietų Sąjunga norinti pasaulį pralenkti net laivyno srityje. Ji jau turinti du karo laivus po 35.000 tonų ir dar bent kelis statant. Povandeninių laivų turinti 360, o 1951 m. gale numatanti turėti jau 1000. Sausumos kariuomenės dabar laikanti 3.000.000, o rezervai siekia 12-13 milijonų. Turinti 18.000 kariškų lėktuvų, kurių per metus pagaminanti 12.000.

V. Vokietijai daugiau laisvės

Numatoma visai pakeisti V. Vokietijos okupacinį statutą — sumažinti okupacinių organų personalą, juos palaipsniui paverčiant plačių ambasadų organais.

Naujas liberalų vadas

Tik ką pasibaigusio Ontario provincijos liberalų konferencijai buvo skiriama daug dėmesio, nes turėjo būti išrinktas naujas partijos vadas, kuris p rinkimų, jei liberalai laimėtų, būtų ministeris pirmininkas. Dėl to ir kandidatų buvo net 8. Išrinktas Walter C. Thomson.

— OTAVA. — Kanada sutiko priimti Vakarų Vokietijos konsulą. Diplomatinės atstovybės, kol nėra taikos sutarties nelaukiama.

— OTAVA. — Bent kelios grupės kanadiečių specialistų yra nuvykę į Angliją studijuoti civilių apsaugos sistemos bei susipažinti su atatinamomis apmokymo įstaigomis.

ATSLANKYSITE — NESIGAILESITE!

Čia tikrai erdviausioje Toronte lietuviškoje valgykloje —

"PARK RESTAURANT"

1002 Dundas W. (pora minučių kelio nuo lietuvių bažnyčios) Jūs gausite pigiai, šalia ir skaniai pavalygti dideliu pasirinkimu lietuviškų ir kanadiškų valgytų ir nusipirkti šviesesniai krautuvių kainomis įvairių maisto gaminių naujai atidarytame Delikatėsų skyriuje. Čia gausite ir nakvynę. Atidaryta nuo 6 val. ryto iki 11 val. vakaro. Tel. ME 0023. Su pagarba sav. A. Šmigelskis

Vertimai — Pamokos — Konversacijos

Surašomi ir verčiami įvairaus turinio raštai į anglų kalbą. Duodamos anglų kalb. pamokos ir konversacijos pažengusiems

A. BAJORNAS

53 Oakwood Ave. Toronto, Ont.

Tel. ME908 8951

Kreiptis vakarais nuo 5.30 iki 6.30 val., išskyrus sekmadienius ir šventadienius.

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — Šeštadienį (XI. 16—18)

1. Būgnai — spalv. su Sabu Raymond Massey
2. Chicago kunigaikštis su Tom Brown, Andrey Long

Pirmadienį — Trečiadienį (XI. 20—22)

1. Capri piratai su Louis Hayward, Bisnie Barnes
2. Fiesta — spalv. su Clark Gable, Judy Garland

LINKSMI IR DOMŲS PRIFDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ

KRIMINALINE AR CIVILINE BYLA?

MES SUTEIKIAME JUMS

TEISINĘ — KALBINĘ PAGALBĄ

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; sudarome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, pardaviant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Tel. PL 4880.